

a day BULLETIN

TODAY EXPRESS PRESENTS

SPECIAL EDITION

aaa.

20
YEARS

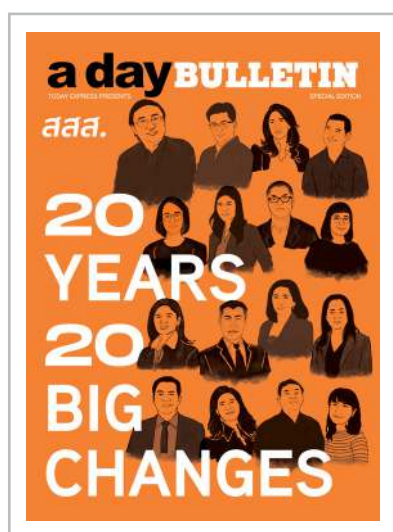
20

BIG

CHANGES

P.04

Timeline

สสส. The 20 Years Journey:
20 ปี ภาควิชาสร้างสุข นวัตกรรมความสุขที่ยั่งยืน

P.06

Interview

สสส. 20 Years of Changes:
20 ปี สู่อุทิศสร้างการเปลี่ยนแปลงสุขภาพ
ของสังคมไทย

P.10

Vox Pop

Belief / Hope / Change:
ความเชื่อ ความหวัง และการเปลี่ยนแปลง

P.14

Feature

20 Big Changes:
20 การเปลี่ยนแปลงสำคัญด้านสุขภาพ
ของสังคมไทย

P.22

Scoop

What's Next in 10 Years:
ความท้าทายในทศวรรษถัดไปของงาน
สร้างเสริมสุขภาพ

4 TIMELINE

ภาคีสร้างสุข

นวัตกรรม **ความสุขที่ยั่งยืน**

ตลอดการเดินทาง 20 ปีของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ หรือ 'สสส.' มีหลากหลายภารกิจและแคมเปญรณรงค์ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาวะให้กับสังคมไทยอย่างมากมาย เราจะพาคุณย้อนไปดูเส้นทางการทำงานตลอด 20 ปีที่ผ่านมาของ สสส. ว่ามีภารกิจสำคัญอะไรบ้าง

จัดตั้งกองทุน
สสส.
2544

เริ่มโครงการ Happy Workplace

ผลักดันการแข่งขันกีฬาปลอดเหล้าและบุหรี่

ผลักดันจัดตั้งศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

เริ่มแคมเปญ
'งดเหล้า
เข้าพรรษา'
2546

2547

- 2558**
  - ผลักดันศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 4 ภาค
  - ผลักดัน พ.ร.บ. กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558
- 2557**
  - เริ่มต้นพัฒนาสุขภาวะผู้ต้องขังหญิง
  - ผลักดันพัฒนานโยบายระดับชาติเพื่อป้องกันความพิการแต่กำเนิด
- 2556**
  - สนับสนุนโครงการโภชนาการสมวัย / ผลักดันขึ้นค่าอาหารกลางวันสำหรับ รร.
  - ร่วมเป็นเจ้าภาพจัดประชุมนานาชาติด้านการส่งเสริมสุขภาพ (IUHPE) ครั้งที่ 21
- 2555**
  - เปิดศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ
  - เริ่มต้นแคมเปญ 'วิ่งสู่วิถีใหม่'
  - THAIHEALTH DAY RUN

- 2559**
  - ผลักดันให้เกิด พ.ร.บ. การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559
  - ร่วมเป็นเจ้าภาพประชุมนานาชาติว่าด้วยการส่งเสริมกิจกรรมทางกายและสุขภาพ (ISPAH) 2016
  - จัดโครงการ 3 ล้าน 3 ปี เลิกบุหรี่ทั่วไทย

- 2560**
  - ครบรอบ 15 ปี สสส. การเดินทางของความสุข
  - ร่วมพัฒนาสัญลักษณ์ 'ทางเลือกสุขภาพ'
  - ผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560
  - ผลักดันให้เกิดธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ 2560

- 2561**
  - ผลักดันข้อเสนอเพิ่มภาษีในเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของน้ำตาล
  - WHO ยก สสส. เป็นต้นแบบกลไกสร้างเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันโรค NCDs
  - ประกวดนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ (ThaiHealth Inno Awards)

ก่อตั้งศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)

เริ่มแคมเปญ 'กระเช้า ปลอดภัย'

ก่อตั้งศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.)

เริ่มแคมเปญ 'จน เครียด กินเหล้า'

2548

รณรงค์วัฒนธรรมปลอดภัย เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง

สนับสนุนเครือข่ายหมอนามัยรณรงค์ลดอุบัติเหตุทั่วประเทศ

รณรงค์ยุติตลาดนมหวานสำหรับทารก

2549

สนับสนุนมติ ครม. เรื่องการจัดเรตติงวิทยุโทรทัศน์

เริ่มรณรงค์ 'แค่ยับ = ออกกำลังกาย'

2550

ริเริ่มโครงการสวดมนต์ข้ามปี

ให้การสนับสนุนจัดตั้งศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (CGS)

2554

TCNAP

พัฒนาเทคโนโลยี 'สภาผู้นำชุมชน'

พัฒนาระบบฐานข้อมูลตำบลสุขภาพ TCNAP และกระบวนการวิจัยชุมชน RECAP

ทศวรรษความปลอดภัยทางถนน

2553

สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กว่า 400 แห่ง

เปิดสายด่วนเลิกบุหรี่ Quitline 1600

2552

ผลักดัน พ.ร.บ. ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2551 ฉบับแรกของไทย

เริ่มรณรงค์ 'ให้เหล้า = แชน'

2551

พัฒนารูปแบบ ThaiHealth Academy

ขับเคลื่อนธนาคารเวลา (Time Bank)

ผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. 2562

2562

ร่วมสนับสนุนและพัฒนาระบบสื่อสารข้อมูลสุขภาพระดับชาติผ่านทาง 'ไทยรู้สู้โควิด'

ผลักดันสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กเล็กถ้วนหน้า

2563

ได้รับรางวัล Nelson Mandela for Health Promotion 2021

สสส. ครบรอบ 20 ปี ภาคีสสร้างสุข นวัตกรรมความสุขที่ยั่งยืน

2564

20 YEARS OF CHANGES

20 ปี สู่การสร้าง ความเปลี่ยนแปลงสุขภาพ ของสังคมไทย

ดร.ประภาศิต ภาวะสิทธิ์ รองผู้จัดการกองทุน สสส., Sr. ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนภาวะสุขภาพ สสส.

“สสส. ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียว แต่เกิดจากทุก ๆ คน ร่วมสร้างมาด้วยกัน ใช้ศาสตร์ความรู้หลาย ๆ ด้านมาทำงานเชื่อมประสานกัน แม้หลังจากนั้นหนทางที่ต้องเดินยังยาวไกล ไม่มีจุดจบไม่เห็นเส้นชัยใกล้ ๆ เพราะปัญหาเรื่องสุขภาพ สภาพแวดล้อมสังคม และปัจจัยอื่น ๆ ก็ปรับเปลี่ยนเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นอาจจะยังมีอุปสรรค ยังมีสิ่งที่เราต้องยกกระดานสู้ต่อไป แต่ถ้าวันหนึ่ง สิ่งที่เราทำประสบความสำเร็จ เราารู้สึกว่าอิมแพกต์ที่เกิดขึ้นจะยิ่งใหญ่ เพราะอิมแพกต์ไม่ได้อยู่ที่เรา แต่คือสังคมที่เคลื่อนไปกับเรา”

หากเปรียบเทียบเป็นชีวิตมนุษย์สักคนหนึ่ง การเดินทางมาอย่างยาวนานกว่า 20 ปี ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ก็เหมือนกับคนคนหนึ่ง ที่ผ่านบททดสอบมาอย่างมากมาย ผ่านเส้นทาง การทำงานอย่างหนัก และในช่วงเวลาที่เดินทางมาอย่างยาวนาน การนั่งลงทบทวนบทเรียนต่าง ๆ ที่ผ่านมาถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์กรแห่งนี้ก้าวเดินไปสู่ทศวรรษที่ 3 ได้อย่างแข็งแกร่ง *a day BULLETIN* จึงอยากชวนคุณไปพูดคุยกับ ดร.สุปรีดา อุดุลยานนท์ ผู้จัดการกองทุน สสส. ถึงเรื่องราวตลอดเส้นทางที่ผ่านมารวมถึงทบทวนการทำงานที่ผ่านมา และทิศทางที่ สสส. จะยึดถือเดินทางไปในวันพรุ่งนี้ พร้อมรับความท้าทายในโอกาสสุขภาพใหญ่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น เพื่อสร้างสังคมสุขภาพะให้กับประเทศไทยให้ได้

คุณมองการเดินทางบนถนนสุขภาพของ สสส. ตลอด 20 ปีที่ผ่านมาอย่างไร

เส้นทางอันยืดยาวในการทำงานเกี่ยวกับประเด็นสุขภาพของ สสส. การเริ่มต้นตั้งองค์กรแห่งนี้เมื่อ 20 ปีก่อน อาจจะเรียกว่าเรามาต่อก่อนาคดีไว้ได้ดี เรายังคงทะลุปัญหาในปัจจุบัน เรายังคงเห็นความหมายของคำว่าสุขภาพ ในนิยามใหม่ที่ไม่ใช่เรื่องของหมอหมอยุทยา ไม่ใช่เรื่องของ การที่จะต้องสัมพันธ์กับการรักษา กินยา หรือแม้แต่ การเข้าโรงพยาบาล แต่เราทำให้เห็นว่าสุขภาพที่ดีเริ่มได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเราเอง หัวใจสำคัญอยู่ที่พฤติกรรมชีวิตของผู้คนในสังคม เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ที่ไปทำหน้าที่กำหนดพฤติกรรมอีกทีหนึ่ง ถ้าจะแก้ก็ต้องแก้ที่ต้นเหตุ ใช้ยารักษาหรือใช้เครื่องมือทางการแพทย์ก็ไม่ช่วย นั่นคือการแก้ปัญหาจากปลายเหตุ การจะแก้ต้นน้ำของปัญหาสุขภาพของสังคมในช่วงเวลานั้น ต้องการการทำงานแบบใหม่ ซึ่ง สสส. ก็เกิดมาพร้อมกับสิ่งที่เรียกว่า ‘นวัตกรรมทางการเงินการคลัง’ ที่นำภาษีจากสินค้าทำลายสุขภาพมาจัดตั้งกองทุน และทำงานรณรงค์เกี่ยวกับสุขภาพมาจนถึงวันนี้

สสส. วางบทบาทการทำงานตั้งแต่วันแรกอย่างไร

เริ่มทีแรกในการทำงานตั้งแต่วันแรก เรามีความตั้งใจที่จะ สถานภาคีเครือข่ายภาคส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะภาคสุขภาพ ภาคส่วนที่ไม่ได้ทำงานเกี่ยวกับสุขภาพโดยตรงก็มีความสำคัญมากกับการทำงานของเรา 20 ปีที่ผ่านมา พิสูจน์แล้วว่าเรา รวบรวมภาคีทุกภาคส่วนเข้ามาทำงานด้วยกันได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาควิชาการ ถ้าจะพูดถึง 20 ปีที่แล้ว เรียกว่าเรามาถูกทาง แต่จากนี้ไปอีก 10-20 ปีข้างหน้า แน่แน่นอนว่าเราก็ไม่สามารถอยู่ที่เดิม

แต่การวางจุดยืนตัวเองเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ตลอดเวลาในการทำงาน เราจะบอกตัวเองอยู่เสมอว่าแม้จะมีทุนอยู่ ก้อนหนึ่ง แต่ทุนก้อนนี้ไม่ได้ใหญ่โต เป็นเพียง 0.7% ของ ค่าใช้จ่ายภาครัฐที่ใช้กับด้านสุขภาพเท่านั้น เราไม่ได้วาง ตัวเองเป็นพระเอก แต่เราวางบทบาทของตัวเองในการ สถานพลัง ร่วมสร้างนวัตกรรมสุขภาพะ ผลักดันให้เกิด การเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

เราเรียนรู้จากบทเรียนที่สะสมมา และชำนาญมากขึ้น ในการที่จะใช้กองทุน ซึ่งเป็นเครื่องมือเดียวที่เรามี เพราะ สสส. ไม่ได้มีอำนาจอื่นใดเลย ไม่สามารถจะไปเปลี่ยนกฎกติกา ของสังคม หรือไปทำสิ่งอื่น ๆ ได้ แต่เราใช้ทุนตั้งต้นที่มี ในการชักชวนภาคีเครือข่ายมาทำงานร่วมกัน โดยใช้พลัง ความรู้ในการขับเคลื่อนสังคม แล้วก็ไปผลักดันนโยบายให้เกิดขึ้น ที่เรียกว่า ‘ไตรพลัง’ เมื่อมองย้อนหลังกลับไปตอนครบ 20 ปีนี้ อย่างน้อยก็สามารถเห็น 20 การเปลี่ยนแปลงใหญ่ ที่ สสส. ได้สร้างขึ้นในสังคมไทยให้กับวงการสุขภาพไทย

มองเห็นทางอนาคตในทศวรรษถัดไปอย่างไรบ้าง

สสส. ทบทวนตัวเองมาตลอด ในวันที่ครบรอบ 20 ปี เรายังเห็นจุดแข็งเดิมที่อยากจะยึดเอาไว้ เช่น การวางบทบาทขององค์กรที่ช่วยเหลือในการสานพลังทำงานให้กับภาคีต่างๆ และใช้การเชื่อมประสานพลังของทุกภาคส่วน เข้ามาช่วยกันสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งเราก็เรียนรู้มากขึ้นว่า นอกจากบทบาทของการไปจุดประกาย สานเสริมพลัง เรายังมีฐานของทุนที่สะสมมาอย่างยาวนาน เช่น ทุนของความรู้ ข้อมูล Big Data รวมไปถึงทุนของความสัมพันธ์ที่เรามีต่อภาคีเครือข่าย

เรื่องของทุนที่เป็นเงินก็เป็นปัจจัยสำคัญอยู่ แต่ลำพังแค่นี้ไม่พอ สิ่งที่เราได้กลับมามากกว่าจากการทำทุนความสัมพันธ์ การได้ชุดวิสัยชุดความรู้ และประสบการณ์ กลายเป็นทุนทางปัญญา เป็นทุนที่สะสมได้แถมมีดอกเบี๋ยด้วย

แต่แน่นอนว่าปัญหาสุขภาพก็ไม่ได้อยู่ที่เดิม ตัวอย่างเช่น เมื่อพูดถึงปัญหาของเด็กและเยาวชน ยุคนี้ก็แตกต่างจากไปจากยุคก่อน อย่างปัญหาการกลืนแกล้งทางกายภาพในยุคก่อน ก็เปลี่ยนไปเป็นการ Digital Bullying ทุกคนต่างต้องปรับตัวอย่างมาก ยิ่งในยุคนี้ทุกคนต่างมีสื่อในมือของตัวเองแล้ว ความเป็นตัวกลางหายไป การจะเข้าถึงคนหมู่มากเหมือนเมื่อก่อนก็ไม่ง่าย เราต้องใช้ต้นทุนเดิมที่เรามี นำมาต่อยอดด้วยการเรียนรู้กับปัญหาใหม่ แล้วก็สร้างวิธีการแก้ไขปัญหาใหม่ ๆ ขึ้นมา

เบญจมาภรณ์ ลิมปิษเฐียร
ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุน สสส., สก.ผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้สุภาพะ สสส.

“ถ้านับระยะเวลา 20 ปี ในระหว่างทางมีสิ่งต่าง ๆ มากมายที่ตัวเราเองได้พบเจอ ได้เรียนรู้ ได้มองเห็น การเติบโตทั้งความคิดทางด้านสุขภาพะที่ต่างจากปีแรก ๆ ที่มีประเด็นไม่กี่ประเด็น ไม่มีตัวอย่างให้เห็น และไม่ใช่ว่า สสส. จะทำแล้วถูกต้อง 100% ในมุมมองของตัวสำนักงาน เพื่อนร่วมทาง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ก็มีการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยน และเติบโตไปด้วยกัน วันนี้เราไม่ได้เดินคนเดียวเหมือนวันแรก ต่อไปในอนาคตก็ยิ่งอยากเห็น สสส. เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้างเสริมสุขภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมที่อยากให้เติบโตไปด้วยกัน”

ธนพล ไพรเจริญ เลาเชวน
ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุน สสส., สก.ผู้อำนวยการสำนักสร้างเสริมวัชโรคสุภาพะ สสส.

“สุขภาพไม่ใช่เพียงแค่เรื่องเจ็บไข้ได้ป่วยหรือการรักษาโรคเท่านั้น แต่ยังมีหมายรวมถึงปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพทั้งสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตที่ส่งผลต่อสุขภาพด้วย ในยุคที่โลกหมุนเร็วขึ้น ภัยภัยใหม่ ๆ ย่อมเข้ามาท้าทายและก่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อพูดถึงการมีสุขภาพะที่ดี ในยุคนี้ เราจึงกำลังพูดถึงการพัฒนา โลกไปอย่างสมดุล ทั้งการดูแลสุขภาพในระดับบุคคล และการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ”

เอิบเพชร เลาเชวน
สก.ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุน สสส., ผู้อำนวยการสำนักสร้างเสริมสุขภาพโอกาส สสส.

“20 ปีที่ผ่านมา สสส. ‘จุดประกาย’ และ ‘เปิดพื้นที่’ ให้ชุมชนได้คิดแก้ไขปัญห สร้างสุขภาพะได้ด้วยตนเอง จนสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในการจัดการหรือควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงหรือมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อสุขภาพ ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ เกิดการสานต่อและขยายผลการทำงานให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต และชุมชน ยกกระตือรือร้นการทำงาน เพื่อ ‘ขยายโอกาสสร้างความยั่งยืน’ แสวงหาความร่วมมือและผนึกทรัพยากรในระดับพื้นที่ เพื่อนำมาขยายโอกาสการสร้างเสริม สุขภาพให้เกิดการกระจายอย่างกว้างขวาง และครอบคลุมภัยปัญหาสุขภาพะของพื้นที่ โดยมีกลไกการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ และการบริหารจัดการที่มุ่งผลลัพธ์”

“เราไม่ได้วางตัวเองเป็น พระเอก แต่เราวาง บทบาทของตัวเองในการ สานพลังร่วมสร้าง นวัตกรรมสุขภาวะ ผลักดันให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน”

แล้ว สสส. เตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว อย่างไร

ข้อดีของ สสส. คือการถูกออกแบบให้เป็นองค์กรเปิด ที่พร้อมปรับตัวรับ
ความเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนที่อยู่เบื้องหลังการทำงานของ สสส. ไม่ได้เป็นแค่คน
กลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มเดียวที่เห็นในออฟฟิศของ สสส. ประมาณ 200 คน แต่เรามี
ผู้ทรงคุณวุฒิ มีกรรมการ มีภาคีสนับสนุนที่ร่วมทำงานด้วยกันมาตลอด
และเราก็มีการเรียนรู้กันและกัน การเป็นองค์กรเปิดแบบนี้ทำให้เกิดความยืดหยุ่น
ต่อการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า

ฉะนั้น การตัดสินใจเลือกเส้นทางต่าง ๆ ของเราก็จะผ่านการมีปฏิสัมพันธ์
ระหว่างผู้คนอย่างกว้างขวาง เปิดรับไอเดียใหม่ ๆ แต่อย่างไรก็ตามเราก็เข้าใจว่า
แม้ 20 ปีที่ผ่านมา เรามีความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ต้องการเปลี่ยนแปลง
มีการคุยกันมากขึ้นถึงปัญหา Generation Gap เราเองก็วางแผนจะมองหาคนรุ่นใหม่
เข้ามาทำงาน เพื่อเปิดรับไอเดียใหม่ๆ มีการพูดถึงแพลตฟอร์มใหม่ที่เข้าถึง
เด็กส่วนใหญ่ และผู้ประกอบการได้โดยตรง เรามีการทบทวนโจทย์ปัญหาใหม่ทุกปี
และเชื่อว่ารับมือต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้

มีโจทย์อะไรบ้างในอนาคตที่ สสส. ตั้งเป้าหมายเอาไว้

ประเด็นของปัญหาสุขภาพต่าง ๆ อาจจะไม่ได้เปลี่ยนแปลงมาก แต่ว่า
สถานการณ์ภายในแต่ละเรื่องต่างหากที่เปลี่ยนไป เราจะก้าวสู่ทศวรรษที่ 3
ก็มีการทบทวนโจทย์สุขภาพตรง ๆ เราจะไปเปลี่ยนวิถีชีวิตผู้คนในเรื่องพฤติกรรม
สุขภาพอะไรบ้าง เปลี่ยนสังคมสิ่งแวดล้อมของปัจจัยอะไรบ้าง ที่จะส่งผลอย่างมี
นัยสำคัญสูงสุดต่อเรื่องของสุขภาพทุกคน ประเด็นหลาย ๆ เรื่องก็เป็นการทำ
ต่อเนื่องจากวันแรก

อย่างเรื่องของบุหรี่เขาก็ยังทำอยู่ แม้ว่าจะมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ข้อมูลล่าสุด
อัตราการสูบบุหรี่ของคนไทยอยู่ที่ประมาณ 17.4% เท่านั้น แต่ก็ยังมีปัญหา
ใหม่ ๆ อย่างเรื่องของบุหรี่ไฟฟ้า และที่สำคัญเกณฑ์ของการสูบบุหรี่ในระดับโลก
เขาตั้งเป้าว่าจะลดให้ต่ำกว่า 5% ยังมีสิ่งที่ยังให้เราทำอีกเยอะมากในประเด็นนี้

ส่วนปัญหาเรื่องสุราก็ยังอยู่ ซึ่งโจทย์ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ยังไปพัวพันกับปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหาอาชญากรรม และความรุนแรงต่าง ๆ
ซึ่งกระทบสุขภาพโดยตรง

ในเรื่องกิจกรรมทางกายก็ยังเป็นโจทย์ใหญ่ ตามนิยามขององค์การอนามัยโลก
การมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอ คือเราควรจะมีกิจกรรมทางกายอย่างน้อย
150 นาทีต่อสัปดาห์ ซึ่งปัจจุบันก็มีสิ่งเร้าที่จะทำให้คนสมัยนี้ออกกำลังกาย
น้อยลงไปเรื่อย ๆ มีการใช้เวลามากขึ้นจากวันละ 13 ชั่วโมง

รวมไปถึงมิติความปลอดภัยในเรื่องอาหาร เรายังต้องฟันฝ่ากับเคมีเกษตร
และสิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ อยู่มาก เรื่องของโภชนาการในอาหารหวาน มัน เค็ม
ที่กระตุ้นให้เด็กน้ำหนักเกินสูงมากขึ้น เรามีเด็กที่มีน้ำหนักเกินกว่า 10% ซึ่งสูงกว่า
มาตรฐาน แล้วก็เป็นต้นตอของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่าง ๆ มากมาย

ในประเด็นเรื่องของสุขภาพจิต ก็หนักหนามากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งความเครียด
ความกดดันจากการทำงาน เศรษฐกิจ ปากท้อง ครอบครัวยุคใหม่ โดยเฉพาะปัญหา
ช่องว่างระหว่างวัยก็แรงขึ้น มีความขัดแย้งหลาย ๆ อย่าง แม้แต่ในครอบครัว

ก็มีปัญหาเรื่องการเมือง สังคมไทยต้องการการดูแลทางจิตปัญญาอีกเยอะมาก

ประเด็นสุดท้ายคือเรื่องของมลพิษทางอากาศที่เป็นโจทย์ซึ่งพุ่งขึ้นมาในระยะหลัง ประเทศไทยติด 1 ใน 10 อันดับแรกของโลกเรื่องมลพิษทางอากาศ ซึ่งเป็นภัยที่ครอบคลุมชีวิตของเราและแก้ไขยาก เพราะต้องแก้ในระดับภาพใหญ่ ทศวรรษหน้า สสส. ก็ตั้งใจจะเข้าไปผลักดันปัญหานี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนประเด็นสุขภาพอื่น ๆ เรายังเว้นเป็นปลายเปิดไว้ เพราะว่าด้วยการที่เราเห็นโรคอุบัติใหม่เกิดขึ้นอย่างโควิด-19 ดังนั้น ใน 10 ปีข้างหน้า เราเชื่อว่ามีเรื่องใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอีก สสส. จะทำหน้าที่เฝ้าระวังแล้วจะรีบกระโจนเข้าไปดูแลปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่นั้น ๆ

มองทิศทางการศึกษาสุขภาพในอนาคตที่กำลังจะมาถึงอย่างไรบ้าง

จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกมหาศาล อย่างระบบทางการแพทย์ก็จะมีการเปลี่ยนครั้งใหญ่จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามาในช่วงวิกฤตโควิด-19 ที่ผ่านมา เราได้เห็นระบบการนัดหมายกับแพทย์ผ่านการใช้ Video Call การส่งยาทางไปรษณีย์ ถ้าวิกฤตจบลงเราก็ควรพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการทำงานแบบนี้ต่อไป หรือแม้แต่การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานแบบ Work from Home เราอาจจะไม่จำเป็นต้องอยู่ออฟฟิศ เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเชื่อมต่อเราเข้าด้วยกัน

ผมคิดว่าในภาพใหญ่ตอนนี้ โลกเรียนรู้ว่าเรากำลังร่วมชะตากรรมเดียวกัน คำนี้ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ เรากำลังพูดถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ไม่ใช่เรื่องของจุดใดจุดหนึ่ง ประเทศใดประเทศหนึ่ง วิกฤตโควิด-19 สอนเราได้ชัดเจนมากว่าไม่มีใครปลอดภัยถ้าทุกคนไม่ปลอดภัย ฉะนั้นการคิดเรื่องโจทย์ที่เรามีร่วมกันของโลกก็เริ่มมีมากขึ้น เพราะพวกเขาทุกคนมี One World, One Residence. เราต้องเริ่มเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืน การตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนในเรื่อง SDGs ทั้ง 17 เป้าหมาย จุดสำคัญคือการเปลี่ยนวิธีคิดของศตวรรษที่ 20 เดิมที่โลกเน้นพัฒนาเศรษฐกิจ แล้วก็ผลลัพท์การอย่างเต็มที่ ในตอนนี้ทั่วโลกได้สติมากขึ้นว่าเราจะต้องพัฒนาไปภายใต้ความสมดุลของเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงเรื่องสุขภาพด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ต้องคิดควบคู่ไปตลอดของการพัฒนา ให้ทุกคนคิดถึงสุขภาพะทางกาย จิต สังคม แล้วก็มีปัญญาควบคู่กัน

การเดินทางของทศวรรษที่ 3 ในมุมมองของคุณหมอ

อย่างที่บอกตั้งแต่ต้น เราออกแบบ สสส. ให้เป็นองค์กรเปิด เราไม่ได้เริ่มต้นด้วยการบอกทีมงานว่าเขาควรทำอะไร อย่างไร แต่เราชวนทุกคนคิดไปด้วยกัน ในตอนที่บททวนเส้นทางใน 10 ปี ข้างหน้า ก็เกิดการระดมความคิดอย่างกว้างขวาง เราได้มีการตั้งเป้าหมายใหญ่ด้วย สิ่งที่ดีกว่ายังเป็นคุณค่าที่ดีก็ยังคงต้องยึดถือรักษาไว้ แล้วก็ต่อยอดใหม่ให้เกิดขึ้น เราเห็นจุดที่จะต้องปรับยุทธศาสตร์ในการปรับตัว ซึ่งผมก็ได้กล่าวถึงในข้างต้นแล้ว เราพร้อมคิดร่วมทำกันมา ทุกคนเองในองค์กรก็เห็นแนวทางใหม่ แต่ว่าพอเดินทางไปจริง ๆ แล้ว ภายได้แผนที่ใหม่ เข้มทิศใหม่ ก็ต้องเรียนรู้แต่ละก้าวเดินกันไป

ในโอกาสที่ครบรอบ 2 ทศวรรษ ของการก่อตั้ง สสส. ขึ้นมา เราใช้เป็นหมุดหมายหนึ่งในการทบทวนตัวเองและการวางทิศทางของทศวรรษที่ 3 อย่างที่เล่าสู่กันฟังไปก่อนหน้านี้ และก็อยากให้สังคมได้รู้จักองค์กรเรามากขึ้นอีกนิดหนึ่ง เราคิดว่านี่คือองค์กรของสังคมไทย อยากให้ทุกคนได้มาเรียนรู้ร่วมกัน รับรู้สิ่งที่เราทำมา ใน 2 ทศวรรษแรก ทั้ง 20 การเปลี่ยนแปลงใหญ่ที่เกิดขึ้น จากที่ สสส. ชวนเครือข่ายภาคีในภาคส่วนต่าง ๆ มาร่วมมือกันทำ และทุกคนเห็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพราะว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงในจุดเล็กจุดน้อย แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เข้าไปอยู่ในสังคมไทยจริงๆ อย่างน้อยก็อยากให้ทุกคนได้มาสรุปบทเรียนด้วยกัน ก่อนจะชวนกันเดินต่อไปในทิศทางข้างหน้า

นงนุช บุกเบิก ผู้ร่วมรายการสำนักสารสัมพันธ์สุขภาพภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว สสส.

“รู้สึกภูมิใจที่สามารถร่วมสร้างสิ่งดี ๆ ให้สังคม ในหลายเรื่อง ตลอดช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา คือช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้และพัฒนาตัวตน บุกเบิกเส้นทาง ลองผิดลองถูก เก็บเกี่ยวบทเรียน บ่มเพาะประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และเครือข่าย พร้อมทั้งทำความเข้าใจบริบทแวดล้อมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความท้าทายใหม่ ๆ ต่อจากนี้ก็ช่วยให้มีโอกาสพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องทั้งในมุมขององค์กร คนทำงาน และภาคีเครือข่าย”

ดร.รัฐพันธุ์ สุภากร ผู้ร่วมรายการสำนักพัฒนาที่สำพันธ์วัยเด็ก สสส. ผู้ร่วมรายการสำนักวิชาการและสุขภาพภาวะวัยรุ่น สสส.

“สสส. เป็น ‘องค์กรนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ’ ดังนั้น นิยามเส้นทาง 20 ปี ของ สสส. จึงเปรียบเสมือนการเดินทางบุกเบิกไปสู่สถานที่แห่งใหม่ที่ไม่เคยมีใครไปมาก่อน นับตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา สสส. และภาคีเครือข่ายกว่า 20,000 ราย ได้ร่วมกันเดินบนเส้นทางนี้เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมสุขภาพของสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบนเส้นทางดังกล่าวมีทั้งความท้าทาย ความแปลกใหม่ ความตื่นเต้น สสส. และภาคีทุกคนล้วนไม่หยุดที่จะเดินทางเพราะเชื่อว่าทุกคนบนแผ่นดินไทยมีความสามารถในการดูแลตนเองและครอบครัว สามารถสร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดสุขภาพที่ดีได้”

ญาณี รัชต์บริรักษ์ ผู้ร่วมรายการสำนักสร้างเสริมระบบสื่อและสุขภาพภาวะปัญญา สสส.

“การได้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทาง 20 ปี สสส. นี่คือการงานของชีวิตที่ยิ่งยากในตัวตนและเจตจำนง เพราะความเชื่อมั่นในจิตวิญญาณขององค์กร ในการมุ่งสร้างประโยชน์และความผาสุกให้กับสังคม ได้หล่อเลี้ยงจิตใจและหลอมรวมงานและชีวิตเป็นหนึ่งเดียวกัน เพราะเราว่างานสร้างเสริมสุขภาพของ สสส. นั้นสร้างผลลัพธ์สู่ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ทุก ๆ วันที่เราทำงาน จึงเปรียบเหมือนมีเชื้อที่ขยับปีกและสร้างผลกระทบไปสู่สิ่งอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง”

กรณีย์ กุระเสรี ผู้ร่วมรายการสำนักสารสัมพันธ์สุขภาพภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ สสส.

“การทำงานของ สสส. ที่ผ่านมา คือการเริ่มต้นของการแสวงหา บุกเบิก ผจญภัย ในเส้นทางสร้างเสริมสุขภาพให้เกิดรูปแบบทางเลือกใหม่ ๆ ต่อสังคมไทย การสร้างนวัตกรรมทางสุขภาพที่ไม่เคยมีมาก่อน ในหลากหลายรูปแบบ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยและบริบทของสังคม ซึ่งเราภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของขบวนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้มีโอกาสเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของ สสส. ไม่มีสูตรสำเร็จของการสร้างเสริมสุขภาพที่กำหนดไว้แล้ว ไม่มีสิ่งที่เป็นไปได้ นวัตกรรมและโอกาสเกิดขึ้นอยู่เสมอ การทำงานที่ สสส. ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ทุกวัน ตื่นขึ้นมาพร้อมความสุขที่จะได้ไปทำงาน ได้มีโอกาสพบเจอผู้คนที่มีความสามารถมากมาย ทั้งนักวิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน การแลกเปลี่ยนต่อยอดมุมมองต่อการพัฒนาต่าง ๆ ทำให้เกิดโมเดลที่เติบโตงอกงาม หลากหลาย”

สุพนุช สอนดำรง ผู้ร่วมรายการสำนักสื่อสารการตลาดเพื่อสังคม สสส.

“เมื่อสังคมเปลี่ยน ภูมิทัศน์สื่อเปลี่ยน สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน ความคิดคนเปลี่ยน แม้กระทั่งชื่อโรคเองก็เปลี่ยนไปมาก คำว่า ‘สร้างเสริมสุขภาพ’ จะปรับตัวอย่างไร ให้เข้ากับยุคสมัย เป็นโจทย์ที่ท้าทายของ สสส. ในฐานะคนทำงานด้านสื่อสารการตลาดเพื่อสังคม มีเรื่องให้เรียนรู้เยอะมาก การเปลี่ยนแปลงทำให้เห็นโอกาสใหม่ ๆ เสมอ มีโอกาสในการเข้าใจปัญหาได้ชัดเจน มีโอกาสเข้าใจความหลากหลายของคนมากขึ้น การเชื่อมโยงความรู้ เชื่อมโยงเครือข่าย เชื่อมโยงพลังเล็ก ๆ ของคนเพื่อสร้างสรรค์ทางออกในการแก้ปัญหาให้ดีขึ้น เกิดขึ้นตลอดเวลา ในขณะเดียวกัน สิ่งที่ต้องเตรียมรับมือคือความยืดหยุ่นที่ต้องปรับวิธีคิดอย่างรวดเร็วให้ทันกับสถานการณ์ และการเปิดกว้างยอมรับความแตกต่างอย่างเข้าใจ”

BELIEF / HOPE / CHANGE

“ความเชื่อของ สสส. คือเรื่องของการเชื่อว่า ‘การป้องกัน’ ดีกว่า ‘การรักษา’ คอนเซปต์ตั้งแต่เราเริ่มรณรงค์ก่อตั้ง สสส. ก็คือเรื่องของการ ‘สร้าง’ นำ ‘ซ่อม’ เราป้องกันด้วยการสร้างสุขภาพดีกว่าการไปซ่อมสุขภาพในภายหลัง”

01 **ศ.เกียรติคุณ นพ.ประทีป วาศาสกรกิจ**
ประธานมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

02

“สสส. เป็นองค์กรนวัตกรรมที่พยายามตอบโจทย์การสร้างสุขภาพ และมีหลักการทำงานที่รวมพลังทุกภาคส่วน ร่วมกันผลักดันเชิงระบบ เพื่อให้มีพลังในการเปลี่ยนแปลงสูงและต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งสำคัญมาก ๆ คือแรงผลักดันพลังของเครือข่ายจากทุกภาคส่วนที่หลากหลายและกระจายไปทั่วประเทศ”

02 **ภก.สงกรานต์ ภาคโชคดี**
ผู้อำนวยการสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.)

“สถานการณ์ที่กำลังเสื่อมทรุดลงอย่างรวดเร็วนี้ หากพวกเราที่มองเห็นปัญหาสาหัสที่กำลังคืบคลานใกล้ตัวเข้ามาแล้วไม่รวมตัวช่วยกันแก้ไข ไม่ปรับพฤติกรรมและวิถีชีวิตของเราใหม่โดยเร็ว มนุษยชาติจะต้องสูญสิ้นชาติพันธุ์ไปจากโลกใบนี้แน่ ๆ ในอีกไม่กี่ชั่วอายุคน”

03 **นพ.วิทยา ชาติบัญชาชัย**
ประธานแผนงานสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุจราจรระดับจังหวัด (สอจร.), ผู้เชี่ยวชาญในคณะที่ปรึกษาขององค์การอนามัยโลกด้านการป้องกันการบาดเจ็บ

ความเชื่อ ความหวัง และการเปลี่ยนแปลง

ที่ผ่านมา สสส. ได้ร่วมงานกับภาคีเครือข่ายจำนวนมากจากทั่วประเทศไทย หลาย ๆ ความเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพ ได้เกิดขึ้นจากการผสมผสานไอเดีย ร่วมกันผลักดันจนเกิดขึ้นจริง ในวาระครบรอบ 20 ปี ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เราจึงอยากชวนเหล่าภาคีที่ร่วมเดินทางกันมา มาพูดถึงเรื่อง 'ความเชื่อ ความหวัง และการเปลี่ยนแปลง' ที่เขาอยากให้เกิดขึ้นกับ สสส. ในทศวรรษถัดไปกัน

“ความเชื่อหนึ่งที่สภากงคักรของผู้บริโภคมีความสอดคล้องกับ สสส. คือเรื่องของการใช้ข้อมูล เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความเชื่อที่ว่า ความจริงสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมได้”

04 **สารี อ๋องสมหวัง**
เลขาธิการสภาองค์กรของผู้บริโภค, อดีตเลขาธิการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

04

05

“ความคาดหวังในอนาคต อยากให้เกิดการขยายวิธีคิด ไปสู่การสร้างสุขภาพสมรรถนะ ‘Functional Health’ ที่ทำให้คนทุกกลุ่มมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ในการดำรงชีวิตได้ ให้คนที่มีร่างกายไม่เหมือนกัน บุคลิกภาพไม่เหมือนกัน สามารถใช้ชีวิตได้ไม่แตกต่างกัน อันนี้เป็นสิ่งที่คาดหวัง”

05 **พญ.วชิรา รั้วไพฑูริย์**
ผู้อำนวยการสถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ

“สสส. มีความเชื่อในการทำงานกับภาคี ไม่ทำงานอย่างโดดเดี่ยว ที่ผ่านมามีการดึงพลังของคนทุกคนในแผ่นดินไทยให้เข้ามาช่วยแก้ปัญหาได้ และการทำงานแบบบูรณาการกับทั้งเรื่องของคุณคน ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐ จะสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นได้”

06 **รัชชัย พิทักษ์กุล**
ประธานกรรมการบริหารแผน คณะที่ 3 สสส.

06

“ในทัศนะของอาตมา สสส. ทำให้ผู้คนตระหนักว่า เรื่องของสุขภาพไม่ใช่แค่เรื่องของร่างกายอย่างเดียว แต่รวมไปถึงมิติของจิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และจิตวิญญาณ ซึ่งหมายความว่า สุขภาพจะดีได้ ไม่ได้หมายความว่า มีแค่อาหาร มีโรงพยาบาล แต่ต้องมีมาตรการหรือกลไกทางสังคม จนไปถึงเศรษฐกิจการเมือง ที่จะช่วยให้สังคมมีมิติ ทั้งทางด้านสุขภาพกายและจิตใจดี”

07 **พระไพศาล วิสาโล**
เจ้าอาวาสวัดป่าสุคะโต

08

“ผมคิดว่า สสส. มีศักยภาพที่ยังไม่ได้รับการปลดปล่อย ผมว่า สสส. ต้องมา ‘Reinvent’ องค์กรใหม่ เพราะว่า เป้าหมายเรามี แต่เราไปไม่ถึงเป้าหมายเท่าที่ควร เราต้องมองการปลดปล่อยศักยภาพ และเปลี่ยนผลลัพธ์ ให้ออกมาให้ได้ และเป็นผลลัพธ์ที่เอาไปใช้ประโยชน์ ได้อย่างยั่งยืน”

08 **ดร.สัมพันธ์ ศิลปนาฏ**
ประธานคณะกรรมการบริหารแผนคณะที่ 4 สสส., รองประธานและผู้จัดการทั่วไปฝ่ายปฏิบัติการฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ บริษัท เวสเทิร์น ดิจิตอล คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด

“ผมอยากเห็นความเปลี่ยนแปลงของ สสส. คืออยากเห็นการยกระดับองค์กรเพื่อก้าวไปสู่ การทำงานในระดับที่มีบทบาทและหน้าที่ ในการทำกิจกรรมทางสุขภาพะ ที่เป็นไปอย่าง บูรณาการ สามารถยกระดับให้ทางภาครัฐเห็นว่าการ ทำงานด้านสุขภาพะมีความสำคัญมากขึ้น”

09 **พศ.ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา**
หัวหน้าศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (TPAK) สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

09

10

“เราอยากให้มีคนอื่นมาสร้าง *ability to live, ability to learn*. ให้เด็กได้ วิธีการทำงานของ สสส. จึงเป็นการ *empowerment* ให้เรากล้าทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ออกไปจาก กรอบวิธีคิด เป็นพื้นที่ในการค้นหา ทดลอง และทำให้เรา สร้าง *innovation* ออกมาได้มากยิ่งขึ้น”

10 **มิรา เวฬุภาค**
ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ Flock Learning

“ผมคาดหวังว่า หากเราพอจะรู้ว่าอะไรคือความสุข ความทุกข์ เราจะหาทางช่วยเขาได้ และพยายามสร้างสิ่งแวดล้อมให้ผู้คนยินยอมพร้อมทำในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น เมื่อรู้แล้วสิ่งที่ สสส. พยายามผลักดันคือการสร้างความรู้ สร้างความเข้าใจ และความยินยอมทำเพื่อเปลี่ยนแปลง”

11 **พีรวัศ คีตกล้า**

ผู้ใหญ่บ้านสำโรง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

11

12

“การได้ร่วมทำงานกับ สสส. ทำให้เห็นการทำงานที่สร้างนวัตกรรมเพื่อเติมเต็มระบบ เพื่อมุ่งให้เกิดการสร้างเสริมสุขภาพโดยประชาชนและชุมชนอย่างยั่งยืน ทำให้ประชาชนสามารถจัดการตนเองด้านสุขภาพได้ ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาของชุมชนทั้งในสถานการณ์ปกติ และแม้แต่ภาวะวิกฤตของโควิด-19”

12 **รศ.วิลาวัลย์ เสนารัตน์**

อดีตคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้มีผลงานโดดเด่นด้านการพัฒนาระบบปฐมภูมิ และระบบสุขภาพชุมชน

“การลงทุนกับการรักษาพยาบาลจะมากมายมหาศาลไม่สิ้นสุด หากประชาชนไม่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ [Health Literacy] โจทย์สำคัญคือทำอย่างไรให้คนมีความตระหนักรู้ด้านสุขภาพ [Health Conscious] ซึ่งการสร้างสุขภาพเป็นเรื่องของทุกคน สิ่งที่ สสส. ทำมาตลอด 20 ปี คือการลดปัจจัยเสี่ยง เพิ่มปัจจัยสร้างเสริมสุขภาพ”

13 **นพ.วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร**

ที่ปรึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขด้านต่างประเทศ
และสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP)

14

“สิ่งที่ สสส. ให้มาตลอดคือโอกาส เราสามารถทำประเด็นที่คิดว่ามีความสำคัญในสังคม ที่จะทำให้เกิดสุขภาวะกับประชาชนได้ เรามีเจตนาในการทำงานเพื่อสร้างสุขหมายถึงสุขภาพในทุกมิติ เมื่อ สสส. เปิดโอกาส จึงเป็นเสมือนลมใต้ปีกที่ดีสำหรับทุกคนที่จะเข้ามาและทำงานที่จะสร้างสุขให้กับประชาชน”

14 **นพญ.ปิยะดา ประเสริฐสม**

ทันตแพทย์ทรงคุณวุฒิ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

20 BIG CHANGES

20 การเปลี่ยนแปลงสำคัญ ด้านสุขภาพของสังคมไทย

ตลอดการเดินทางเพื่อสร้างเสริมสุขภาพให้กับประเทศไทย การทำงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสังคมไทยในหลากหลายมิติ หลายคนสามารถจดจำประเด็นใหญ่อย่างการรณรงค์งดดื่มเหล้า งดสูบบุหรี่ หรือแม้กระทั่งเรื่องอุบัติเหตุ ฯลฯ ดังนั้น ในช่วงเวลาของการครบรอบ 20 ปีแบบนี้ เราอยากชวนคุณไปทบทวนความเปลี่ยนแปลงใหญ่ ๆ 20 ประเด็นที่ สสส. สร้างให้กับสังคมไทยตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามี

BIG CHANGE 01

จุดเริ่มต้น สสส. เส้นทาง
การเปลี่ยนภาษีบาปสู่การ
สร้างเสริมสุขภาพของไทย

IMPACT:

จุดเริ่มต้นการเกิดขึ้นของ สสส. เมื่อย้อนไป 20 ปีที่แล้ว ประเทศไทยได้มีการระดมพลังความคิดจากทุกภาคส่วน เพื่อเป้าหมายในการทำให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้น โดยเริ่มจากความพยายามเปลี่ยนค่านิยมเรื่องการสูบบุหรี่ ซึ่งมี ศ.เกียรติคุณ นพ.ประทีป วาทีสาธกกิจ เลขาธิการมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในสมัยนั้น เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการผลักดันความสำเร็จในจุดนั้น ทำให้บุคลากรในแวดวงสุขภาพได้เริ่มศึกษาดูตัวอย่างองค์กรสุขภาพในประเทศออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกาที่มีการเก็บภาษียาสูบ หรือที่เรียกกันว่า ‘ภาษีบาป’ (Sin Tax) และนำมาเป็นแหล่งงบประมาณนวัตกรรม (Innovative Financing) ในการสนับสนุนและควบคุมโรค เมื่อได้ไอเดียดังกล่าวจึงมีการเสนอให้รัฐบาลไทยเรียกเก็บเงินภาษีบาป และต่อ ยอดกลายเป็น สสส. ตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 ในที่สุด

FUTURE FORWARD:

ความยั่งยืนคือหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของ สสส. ในอนาคต การจัดเก็บภาษีบาปจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งถือว่าเป็นเชื้อเพลิงในการทำงานหลักมาตลอด 20 ปี ในทิศทางข้างหน้า สสส. ยังคงมุ่งมั่นสร้างความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพของคนไทย เพื่อเป็นการเติมช่องว่างในการจัดการกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณด้านสร้างเสริมสุขภาพให้ลดลง เพื่อสร้างสังคมสุขภาพะในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

BIG CHANGE 02

สร้างสังคมไทยสู่การรวมพลัง
สร้างสรรค์สุขภาพะ

IMPACT:

หัวใจสำคัญของความสำเร็จในการทำงานของ สสส. คือการขับเคลื่อนประเด็นสุขภาพ ผ่านการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนแบบ Multi-sectoral ทั้งภาคประชาชน ภาควิชาการ ไปจนถึงภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่สร้างให้เกิดความเข้มแข็งในการทำงานขึ้น เกิดการเชื่อมโยงสานพลังภาคีเครือข่าย จนทำให้เกิดการ

เชื่อมโยง สานพลังภาคีเครือข่าย จนทำให้เกิดการขับเคลื่อนสุขภาพะมาอย่างยั่งยืนกว่า 20 ปี โดยที่ผ่านมา สสส. ทำหน้าที่เป็นดั่ง Innovative Enabler เหมือนกับน้ำมันหล่อลื่นที่ช่วยให้ฟันเฟืองต่าง ๆ ทำงานได้อย่างลื่นไหล รวมทั้งยังวางบทบาทในการเป็น Incubator ที่ทำหน้าที่บ่มเพาะและสนับสนุนภาคีเครือข่ายจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง ขยายผลขับเคลื่อนการทำงานด้านสุขภาพ ได้ไกลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สสส. ยังทำหน้าที่สานพลังร่วมสร้างนวัตกรรมสุขภาพะ ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ซึ่งต้องถือว่า สสส. เป็นองค์กรต้นแบบที่ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายได้อย่างดีเยี่ยม

FUTURE FORWARD:

การทำงานสนับสนุนร่วมกับภาคีเครือข่ายยังคงเป็นหัวใจสำคัญที่ สสส. ยึดถือเอาไว้เป็นสำคัญ การสนับสนุน บ่มเพาะ เชื่อมโยง ยังคงเป็นรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และถือเป็นต้นทุนสำคัญในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า

BIG CHANGE 03

สร้างองค์กรให้ยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถขับเคลื่อนสุขภาวะในทุกวิกฤต

IMPACT:

สสส. เป็นองค์กรที่ผ่านอุปสรรคและวิกฤตใหญ่ ๆ มาพร้อมกับประเทศไทยหลายครั้งหลายครา ไม่ว่าจะเป็นภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิปลายปี 2547 การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกระหว่างปี 2546-2549 วิกฤตการณ์ทางการเมืองไทยในช่วงปี 2548-2553 มหาอุทกภัยในปี 2554 รวมถึงช่วงเวลาปัจจุบันที่เรากำลังเผชิญวิกฤตโควิด-19 ตลอดเวลาที่ผ่านมา สสส. มีความเชื่อว่าวิกฤตที่อุบัติขึ้นใหม่ทุกครั้ง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีคิดและรูปแบบการทำงานแบบเดิม ๆ ที่ผ่านมามีองค์กรแห่งนี้จึงได้มีการออกแบบการทำงานให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถปรับเปลี่ยนการทำงานได้อย่างรวดเร็ว พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในเมืองไทยให้สามารถเดินต่อไปได้โดยไม่สะดุด

FUTURE FORWARD:

การเรียนรู้ในวิกฤตเพื่อปรับตัวเป็นคุณสมบัติสำคัญที่องค์กรอย่าง สสส. ยังคงรักษาไว้ การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จากการร่วมมือทำงาน

กับภาคีเครือข่ายที่แข็งแกร่งจะทำให้ สสส. สามารถเดินทางต่อไปในเส้นทางสร้างเสริมสุขภาวะในอนาคตได้อย่างมั่นคง

BIG CHANGE 04

พิสูจน์ความสำเร็จ สูการเป็นองค์กรสร้างเสริมสุขภาพชั้นนำระดับโลก

IMPACT:

ตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ความสำเร็จในการสร้างเสริมสุขภาพของ สสส. ได้รับการยอมรับในระดับโลก ผ่านการร่วมมือทำงานร่วมกับภาคียุทธศาสตร์ระดับนานาชาติมาโดยตลอด ทั้งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ระดมความคิดต่อยอด การพัฒนางานให้กับนานาชาติพันธมิตร ซึ่งสร้างผลดีกับทั้งคนไทยและผู้คนทั่วโลก ซึ่งโมเดลการทำงานที่ สสส. ได้รับการยอมรับ ตัวอย่างเช่น สสส. คือองค์กรแรกในเอเชีย ที่เปลี่ยนภาษีบาปนำมาสร้างนวัตกรรมทางการเงินการคลังที่ยั่งยืน เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (Innovative and Sustainable Financing Mechanism for Health Promotion) และได้ร่วมมือกับองค์การอนามัยโลก เป็นองค์กรที่เลี้ยงแก่ประเทศอื่น ๆ ที่สนใจโมเดลดังกล่าวอีกด้วย รวมถึงในปี 2564 สสส. ได้รับ

รางวัลเนลสันแมนเดลลาด้านการสร้างเสริมสุขภาพ (WHO - Nelson Mandela Award for Health Promotion) จากการสนับสนุนโครงการส่งเสริมสุขภาพกว่า 3,000 โครงการต่อปี ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ยืนยันการเป็นองค์กรสร้างเสริมสุขภาพชั้นนำระดับโลกของ สสส.

FUTURE FORWARD:

สสส. คาดหวังว่าโมเดลการดำเนินงานตลอด 20 ปีที่ผ่านมา จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจ และส่งต่อไอเดียการทำงานให้กับนานาชาติ ที่สนใจอยากสร้างองค์กรนวัตกรรมเพื่อสุขภาพขึ้นมาเช่นเดียวกัน เพราะในโลกอนาคต เส้นแบ่งของภาษาและดินแดนจะพราวเลือนไปเรื่อย ๆ การส่งต่อความรู้และแรงบันดาลใจให้กันไปมาเช่นนี้ จะสร้างโลกที่ผู้คนมีสุขภาพดียิ่งขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน

BIG CHANGE 05

เปลี่ยนแปลงสังคมไทย สร้างวัฒนธรรมต่อต้านภัยบุหรื

IMPACT:

สสส. เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ MPOWER ขององค์การอนามัยโลก ที่เป็นเหมือน

เครื่องมือชี้วัดการควบคุมยาสูบในประเทศต่าง ๆ ซึ่ง สสส. ร่วมกับคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติ (คยบช.) และกระทรวงสาธารณสุข เพื่อออกยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ มาถึง 3 ฉบับ ตลอด 20 ปี ซึ่งมีมาตรการควบคุมยาสูบที่ครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมปลอดควันบุหรี่ รวมทั้งส่งเสริมการเลิกใช้ ปรับปรุงกฎหมายกำหนดให้ที่สาธารณะและที่ทำงานทุกแห่งปลอดควันบุหรี่ 100% จากการผลักดันอย่างต่อเนื่องในที่สุดก็เกิด ‘พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560’ ที่ปรับปรุงกฎหมายฉบับเดิมให้ตอบโจทย์ปัญหาในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เป็น พ.ร.บ. ใหม่ที่มีความเข้มข้นในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดบุหรี่มากยิ่งขึ้น และครอบคลุมถึงการรับมือกลยุทธ์ทางการตลาดของอุตสาหกรรมยาสูบอีกด้วย

FUTURE FORWARD:

เป้าหมายในอนาคตของ สสส. คือการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ไม่เกิน 15% ภายในปี 2568 เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565-2570 ซึ่งต้องผ่านการทำงานบนความท้าทายในหลากหลายด้านไปพร้อม ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการนโยบาย การสร้างกระบวนการที่เข้มแข็งในการควบคุมยาสูบทั้งในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติ ผ่านการสร้างเครื่องมือและเครือข่ายภาครัฐรุ่นใหม่ เพื่อสร้างสุขภาพคนไทยให้แข็งแรงยิ่งขึ้นในอนาคต

BIG CHANGE 06

**สร้างค่านิยมใหม่ในสังคมไทย
ลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**

IMPACT:

นับตั้งแต่จัดตั้ง สสส. ทำให้เกิดการขับเคลื่อนด้านการศึกษาวิจัยสภาพปัญหา และผลักดันนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง อย่างการห้ามโฆษณาแอลกอฮอล์ การผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 สนับสนุน

การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายและทางสังคมต่าง ๆ เพื่อลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรณรงค์สร้างกระแสสังคมโดยเฉพาะบทบาทของภาคประชาสังคม เช่น สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล เครือข่ายเยาวชน มูลนิธิเมาไม่ขับ เครือข่ายลดอุบัติเหตุ เครือข่ายด้านศาสนา เครือข่ายด้านสุขภาพต่าง ๆ รวมไปถึงการสร้างค่านิยมใหม่ งานบุญประเพณีและเทศกาลปลอดเหล้า จากการร่วมผลักดันของ สสส. และภาคีเครือข่าย ส่งผลให้ตลอดเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยมีแนวโน้มลดลง

FUTURE FORWARD:

การผลักดันในประเด็นปัญหาสุขภาพจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังคงเป็นงานระยะยาวที่ สสส. ยังต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยลดลงมากยิ่งขึ้น มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างยั่งยืน เดินหน้าประเทศไทยสู่การมีพื้นที่ปลอดเหล้า และเป็นสังคมไร้แอลกอฮอล์ที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

BIG CHANGE 07

รณรงค์สร้างความปลอดภัยบนท้องถนน

IMPACT:

สสส. รณรงค์สร้างความปลอดภัยทางถนนมาอย่างยาวนาน ซึ่งจากข้อมูลองค์การอนามัยโลก ในปี 2561 คนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนปีละกว่า 22,491 คน และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) รายงานว่าในปี 2554-2556 มูลค่าเสียหายทางเศรษฐกิจจากอุบัติเหตุสูงถึง 545,435 ล้านบาทต่อปี ทำให้ประเทศไทยมีอัตราเสียชีวิตทางถนนสูงติดอันดับโลก จึงเป็นโจทย์ใหญ่ของ สสส. ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความปลอดภัยทางถนน และมุ่งลดการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุผ่านยุทธศาสตร์ 5E คือการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) การให้ข้อมูลความรู้ การสื่อสาร

ประชาสัมพันธ์ (Education) วิศวกรรมจราจร (Engineering) การจัดระบบบริการฉุกเฉิน (EMS) และการประเมินผล (Evaluation) โดย สสส. ร่วมสร้างความร่วมมือในการลดอุบัติเหตุทางถนน ตั้งแต่ระดับชาติถึงท้องถิ่น อีกทั้งยังสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาฐานข้อมูลที่สำคัญด้านสถิติ และป้องกันอุบัติเหตุทางถนน

FUTURE FORWARD:

ความท้าทายในอนาคตของ สสส. คือการแก้ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนอย่างยั่งยืน และสามารถลดอุบัติเหตุทางถนนของประเทศได้มากยิ่งขึ้น โดยการทำงานซึ่งอาศัยงานวิจัยมาปรับใช้เพื่อสร้างนวัตกรรม นำเทคโนโลยีมาผสมเข้ากับการบังคับใช้กฎหมาย รวมไปถึงการรณรงค์ผ่านโครงการ ‘ตำบลรวมพลัง’ ที่หากทุกตำบลสามารถลดการเสียชีวิตได้แค่หนึ่งราย จะสามารถช่วยลดตัวเลขผู้เสียชีวิตได้ถึง 7,000 รายต่อปี และทำให้ภาพรวมของปัญหาทางถนนของประเทศไทยดีขึ้นในอนาคต

BIG CHANGE 08

พัฒนาระบบอาหารเพื่อสุขภาพ เพื่อสุขภาพที่ดีที่ยั่งยืน

IMPACT:

ปัญหาด้านระบบอาหารและเกษตรกรรมของประเทศไทยมีความซับซ้อนอย่างมากในช่วงเวลาที่ผ่านมามีทั้งปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาความยากจนและหนี้สินของเกษตรกร ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมลง ไปจนถึงการใช้สารเคมีปริมาณมากที่เรียกว่าติดอันดับ 5-6 ของโลก ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหาร และสุขภาพของคนไทยที่บริโภคอาหารทุก ๆ วัน ซึ่งปัญหาสารเคมีดังกล่าวที่มีสาเหตุจากสารเคมีมากขึ้นเป็น 2 เท่า ในช่วงปี 2537-2559 ยังไม่รวมถึงพฤติกรรมของผู้คนในปัจจุบันที่นิยมการบริโภคอาหารสำเร็จรูป และอาหารจานด่วนมากขึ้นเรื่อย ๆ สสส. จึงได้สนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้

การรณรงค์สื่อสารให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนในเรื่องความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และทักษะในการบริโภคอาหารสุขภาพ (Life Skills) และการใช้ชีวิตที่ดีมีสุขภาพ (Well-being) รวมทั้งการร่วมมือทำงานกับภาคีเครือข่ายจำนวนมากเพื่อพัฒนาระบบอาหารที่ยั่งยืน

FUTURE FORWARD:

การเปลี่ยนแปลงระบบอาหารเพื่อสุขภาพให้ประสบความสำเร็จ ย่อมมีความท้าทายในหลากหลายประเด็นที่ต้องจัดการ สสส. มีความเข้าใจความท้าทายและข้อจำกัดในแต่ละบริบทพื้นที่ มีการวางแผนดำเนินงานขับเคลื่อนทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยคาดหวังให้เกิดระบบอาหารเพื่อสุขภาพให้เกิดขึ้นได้จริง

BIG CHANGE 09

จุดกระแสกิจกรรมทางกาย เพื่อวิถีชีวิตสุขภาพคนไทย

IMPACT:

ประเทศไทยเริ่มมีการเสริมสร้างกิจกรรมทางกายมาตั้งแต่ปี 2542 และมีการจัดตั้งกองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่เวลานั้นแต่ว่าความหมายของการดูแลสุขภาพทางกายได้เปลี่ยนไป หลังจากที่ยุทธศาสตร์การอนามัยโลกได้ให้นิยามกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของเรา รวมเข้าไปด้วยกับการออกกำลังกาย ซึ่งเรียกว่า ‘กิจกรรมทางกาย (Physical Activity)’ สสส. จึงได้มีการผลักดันการสื่อสารให้ประชาชนได้เข้าใจค่านี้อย่างชัดเจน โดยรณรงค์ผ่านวิธีคิดแบบการตลาดเพื่อให้ข้อมูลต่าง ๆ ไปได้ไกลมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลดีที่เกิดขึ้นคือคนไทยหันมาดูแลสุขภาพผ่านการขยับร่างกายมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเดิน วิ่ง หรือปั่นจักรยาน ทำให้ประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลสามารถช่วยลดมลภาวะจากการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ รวมถึงการตื่นตัวเรื่องพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะมากยิ่งขึ้น

FUTURE FORWARD:

ความสำเร็จในการผลักดันการเข้าใจความหมายของ ‘กิจกรรมทางกาย’ ที่มีนิยามกว้างกว่าแค่เรื่องการออกกำลังกายของ สสส. และเครือข่าย ยังอยู่ในระหว่างเส้นทางเท่านั้น เพราะปลายทางที่ สสส. คาดหวังไว้คือการคนไทยทุกคนมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอเพื่อทำให้ทั้งสุขภาพร่างกาย ใจ สังคม และปัญญาของคนไทยยั่งยืน

BIG CHANGE 10

เปิดใจ รับรู้ ป้องกัน แก้ไข ปัญหาสุขภาพทางเพศ

IMPACT:

แม้ในอดีตเรื่องเพศจะเป็นเรื่องที่คนไทยไม่กล้าพูด และให้ความรู้กันอย่างตรง ๆ มากสักเท่าไร แต่ปัญหาทางเพศเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทยอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การตั้งครรภ์ไม่พร้อม การติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศ ไปจนถึงการยุติ การตั้งครรภ์ ที่ผ่านมามี สสส. ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ที่เชี่ยวชาญด้านสุขภาพทางเพศ สนับสนุนการพัฒนา เผยแพร่ความรู้ รวมไปถึงการพัฒนากระบวนการช่วยเหลือ เบื้องต้นแก่ผู้ประสบปัญหาทางเพศ ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน และร่วมผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 เพื่อให้วัยรุ่นมีความรู้ด้าน เพศวิถีศึกษา มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงบริการอนามัย เจริญพันธุ์ที่เป็นมิตร เป็นส่วนตัว รักษาความลับ และได้รับ บริการการสังคมน้อยสุด

FUTURE FORWARD:

สสส. ยังคงมุ่งมั่นสร้างเสริมสุขภาพทางเพศในอนาคต ให้ครอบคลุมไปถึงกลุ่มผู้เปราะบางในสังคม เช่น กลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQN+) รวมทั้งมีการ ทำงานพัฒนาระบบ e-Learning เพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญ เรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตให้มากขึ้น ปัจจุบัน มีคุณครูที่เข้ามาลงทะเบียนเรียนแบบออนไลน์แล้วเกือบ 40,000 คน และในอนาคตจะมีการนำหลักสูตรไปเผยแพร่ ให้บุคลากรครูในสังกัดอื่น ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการด้วย

BIG CHANGE 11

ตำบลสายพันธุ์ใหม่ ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง ทัวไทย สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

IMPACT:

ภารกิจหลักอย่างหนึ่งของ สสส. ที่ผ่านมามี และเป็นหัวใจ สำคัญของความสำเร็จที่เกิดขึ้นในการทำงานด้านสุขภาพ คือการสานพลังเครือข่ายภาคีจากทั่วประเทศ โดย เจตนารมณ์ที่ สสส. ยึดถือมาตลอดคือ ‘การมีส่วนร่วมของ ภาคส่วนที่ไม่ใช่สุขภาพโดยตรงเข้ามาจัดการกับสุขภาพ’ (Engage non health sectors to address health) เพื่อพัฒนา ความสามารถของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพ โดยมี เป้าหมายในการสร้าง ‘ตำบลสายพันธุ์ใหม่’ ซึ่งมี องค์ประกอบคือชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ชุมชนท้องถิ่นจัดการ ตนเอง และชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง ซึ่งเป็นเหมือนการสร้าง ฐานพีระมิดของประเทศไทยให้แข็งแรง ซึ่งเมื่อฐานล่าง

แข็งแรงก็จะสามารถต่อเติมให้สูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างแข็งแรง ได้ เช่น การสร้างกลไกการพัฒนาพื้นที่ สนับสนุนการพัฒนา ระบบฐานข้อมูลตำบลสุขภาพ หรือแม้แต่พัฒนารูปแบบ การทำงานในลักษณะเครือข่ายร่วมกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ท้องที่ องค์กรชุมชน และหน่วยงานรัฐในท้องที่

FUTURE FORWARD:

จุดแข็งสำคัญของ ‘ตำบลสายพันธุ์ใหม่’ คือความสามารถ ในการปรับตัวเตรียมพร้อม เพื่อรับมือกับวิกฤตและความ เปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ในอนาคต สสส. ยังคงมุ่งเป้าในการพัฒนาชุมชนให้พร้อมกับการ เปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า ‘วิถีใหม่ของชุมชนท้องถิ่น’ (Transformative Community) ซึ่งสอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนการปฏิรูปประเทศ และเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศไทยในอนาคต

BIG CHANGE 12

องค์กรแห่งความสุข ยกระดับ คุณภาพชีวิตคนไทยในที่ทำงาน

IMPACT:

คนไทยส่วนใหญ่ใช้เวลากับการทำงานกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน สถานที่ทำงานหรือออฟฟิศ เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สอง ของผู้คน คุณภาพชีวิตในช่วงเวลาที่เรายู่ในที่ทำงาน เรียกว่าเป็นครึ่งหนึ่งของชีวิตที่กำหนดความสุขของผู้คนเลย ก็ว่าได้ สสส. เล็งเห็นความสำคัญตรงจุดนี้ และให้ความสำคัญในการรณรงค์สร้างให้ที่ทำงานเป็น ‘องค์กรสุขภาพ’ (Happy Workplace) ที่มีผลดีต่อสุขภาพของคนวัยทำงาน ผ่านแนวทาง Healthy Workplace Framework ขององค์การ อนามัยโลก ใน 8 มิติ (Happy 8) อย่าง Happy Body สร้าง สุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ Happy Heart สร้างสัมพันธ์ที่ดี ในการทำงาน Happy Brain พัฒนาความรู้ในการใช้ชีวิตและ ทำงาน Happy Relaxation ลดความเครียดในการทำงานและ การดำเนินชีวิต Happy Soul ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงานและการใช้ชีวิต Happy Money บริหารจัดการ การเงินของตนเองและครอบครัว Happy Family มีครอบครัว ที่อบอุ่นและมั่นคง Happy Society ร่วมกันสร้างสังคมที่ดี ในและนอกที่ทำงาน ซึ่งสร้างความตื่นตัวให้สังคมหันมา ให้ความสำคัญในสุขภาพในที่ทำงานอย่างมาก

FUTURE FORWARD:

การผลักดันสร้างองค์กรสุขภาพยังคงเป็นเป้าหมายสำคัญ ต่อไปในการทำงานของ สสส. เพื่อขับเคลื่อนประเทศ ให้พร้อมรับความท้าทายทางเศรษฐกิจในอนาคต สุขภาพ และสุขภาพที่ดีของคนทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องให้ ความใส่ใจ

BIG CHANGE 13

ใส่ใจสุขภาพของเด็กและเยาวชน สร้างการเรียนรู้และพัฒนาการที่สมวัย

IMPACT:

เด็กคือทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการ พัฒนาและการดูแลสุขภาพ งานวิจัยระบุว่า การลงทุน ในเด็กเล็กจะได้ผลกลับคืนมาถึง 7 เท่า รวมถึงในเรื่องของ

สุขภาพ ถ้าดูแลแต่เนิ่น ๆ ก็สามารถลดภาระค่ารักษาพยาบาล ได้มหาศาล ซึ่งหัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็ก คือเรื่องของการสร้างเสริมศักยภาพของครอบครัวและชุมชน สสส. ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวผ่านการสนับสนุนโครงการ ต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ การสร้าง นวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง การผลักดันนโยบาย ไปจนถึงการสร้าง ความรู้ความเข้าใจ เพื่อต้องการสร้างให้เด็กไทยแข็งแรง ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เป็นแรงสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศต่อไปในอนาคต

FUTURE FORWARD:

สสส. และภาคีเครือข่ายยังคงเดินหน้าผลักดัน การเสริมสร้าง สุขภาพเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหัวใจสำคัญ ในการทำงานตรงหน้าให้เข้มแข็งมากขึ้น คือต้องสร้างความ ร่วมมือกับเครือข่ายจากทั่วประเทศ เพื่อส่งต่อองค์ความรู้ และนวัตกรรมเพื่อสุขภาพยุคใหม่ ให้เข้าถึงเด็กและเยาวชน ไปจนถึงครอบครัวและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มากขึ้น

BIG CHANGE 14

ยกระดับคุณภาพชีวิต กลุ่มเปราะบางในสังคมไทย

IMPACT:

ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาหลักของประเทศไทย ที่มีใจหทัยมากมายให้ต้องจัดการในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ชชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา วิถีชีวิต ทางเพศ สสส. ทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ ให้กลุ่มเปราะบางของสังคมเหล่านี้ ผ่านการทำงานร่วมกับ ภาคีเครือข่ายและภาครัฐ เช่น การลงทะเบียนเพื่อพิสูจน์และ พัฒนาสถานะบุคคล การสร้างกระบวนการเสริมสุขภาพ คนไร้บ้าน การจัดตั้งและพัฒนาสามชุมชน การสร้างทัศนคติ เชิงบวกต่อคนไร้บ้านผ่านการสื่อสารหลายช่องทางเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพเครือข่าย คนไร้บ้านและการสร้างอาชีพ ซึ่งอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วน ในการพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

FUTURE FORWARD:

ตลอดการทำงานของ สสส. ที่ผ่านมามี ประชากรกลุ่มเปราะบาง ในพื้นที่ต้นแบบ ได้รับการช่วยเหลือและได้โอกาสจำนวนมาก จากการร่วมผลักดันของภาคีเครือข่ายที่ทำงาน จนสามารถ ได้รับการพิสูจน์สิทธิ ทำให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะ ต่าง ๆ ได้มากขึ้น แต่ยังคงมีช่องว่างในการทำงานที่ต้องเติมเต็ม จากการทำงานหนักอย่างต่อเนื่องสืบไป เพื่อให้ทุกคนมีโอกาส และมีชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

BIG CHANGE 15

รองรับสังคมสูงอายุ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนพิการ

IMPACT:

ผู้สูงอายุและคนพิการมักเป็นกลุ่มประชากรที่ถูกละเลย จากสังคมอยู่เสมอ นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมในประเทศไทย ยังไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงวัยและคนพิการ ไม่ว่าจะ เป็นผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือระบบคมนาคม สสส. ได้มีการผลักดันทั้งในเชิงสร้างความตระหนักรู้ถึงศักยภาพของ

ผู้สูงอายุและคนพิการ รวมทั้งผลักดันนโยบายที่ช่วยให้กลุ่มประชากรกลุ่มนี้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น เช่น ผลักดันการพัฒนา รูปแบบการจ้างงานคนพิการร่วมกับมูลนิธิ นวัตกรรมทางสังคม ให้เกิดการ ‘จ้างงานเชิงสังคม’ หรือการพัฒนาบรรจบรับสังคมสูงวัย โดยร่วมกับเครือข่ายแรงงานนอกระบบขับเคลื่อน พ.ร.บ.กองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อสร้างหลักประกันทางรายได้ยามสูงวัย ซึ่งเป็นการทำงานที่มองสุขภาพขององค์กรของสังคมที่คนทุกวัยและทุกกลุ่มควรจะได้รับดูแลอย่างทั่วถึง

FUTURE FORWARD:

การขับเคลื่อนผลักดันพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มผู้สูงวัยและผู้พิการ เป็นบทเรียนสำคัญที่ยืนยันว่าเราสามารถดูแลประชากรทุกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการออกแบบและวางแผนให้ดี สสส. คาดหวังว่าในอนาคต ความสำเร็จจากการทำงานที่เกิดขึ้น จะขยายผลไปสู่การทำงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเปราะบางหลาย ๆ กลุ่มได้

BIG CHANGE 16

สร้างความเข้มแข็ง ในการคุ้มครองผู้บริโภค

IMPACT:

พฤติกรรมกรรมการบริโภคของผู้คนในยุคปัจจุบัน มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจากอิทธิพลของยุคดิจิทัล มีสินค้าและบริการจำนวนมากในตลาด และตลาดออนไลน์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพเป็นอย่างมาก มีผู้บริโภคร้องเรียนเรื่องถูกเอารัดเอาเปรียบจากการค้าที่ไม่เป็นธรรม สสส. เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และร่วมมือกับภาคีจัดทำแผนคุ้มครองผู้บริโภคใน 3 ด้านด้วยกัน คือการสร้างความรู้ด้านวิชาการ การเพิ่มศักยภาพกลไกคุ้มครองผู้บริโภค จากภาครัฐ และการเพิ่มความเข้มแข็งกลไกคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน ซึ่งช่วยให้กลไกคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น สร้างความตระหนักในสิทธิ และเท่าทันความเสี่ยงในสังคมปัจจุบันมากขึ้น

FUTURE FORWARD:

สสส. มีความมุ่งมั่นในการอุดหนุนช่องว่างของการคุ้มครองผู้บริโภคในอนาคตให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งพร้อมปรับตัวเพื่อรองรับรูปแบบพฤติกรรมของผู้บริโภคในอนาคตที่จะเปลี่ยนแปลงไป โดยมุ่งให้มีระบบคุ้มครอง และให้ประชาชนได้เข้าใจสิทธิผู้บริโภคของตัวเอง

BIG CHANGE 17

ระบบสุขภาพอำเภอ สร้างสุขภาวะระดับพื้นที่ทั่วประเทศ

IMPACT:

การผลักดัน ‘สุขภาพดีถ้วนหน้า’ (Health for All) ให้เกิดขึ้นจริง เป็นภารกิจใหญ่ที่ สสส. มุ่งเป้าพาประเทศไทยเดินทางไปถึง หนึ่งในความพยายามสำคัญคือการริเริ่มระบบสุขภาพระดับอำเภอ โดยในปี 2555 สสส. ได้เริ่มต้นการสร้าง ‘ระบบสุขภาพอำเภอ’ ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ริเริ่มโครงการ ‘สารภีโมเดล’ (Saraphi Health Model) ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิและระบบสุขภาพชุมชน อ.สารภี จ.เชียงใหม่ จนได้ข้อมูลสุขภาพกว่า 26,000ครัวเรือน ใน 12 ตำบล และทำให้โรงพยาบาลสารภีและ รพ.สต. สามารถวางแผนจัดการการรักษา การทำงานเชิงรุกต่าง ๆ ที่เหมาะกับบริบทชุมชนได้ ซึ่งเป็นตัวอย่างโมเดลสำคัญ แผนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพผ่านระบบบริการสุขภาพ สสส. จึงเป็นการขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพที่เปลี่ยนจาก ‘เชิงรับ’ เป็น ‘เชิงรุก’ สร้างโอกาสและความเป็นไปได้ใหม่ ๆ ให้การรักษาสุขภาพของคนไทย

FUTURE FORWARD:

สสส. ยังคงมุ่งเป้าหมายในการสร้างระบบสุขภาพดีถ้วนหน้าเป็นเป้าหมายใหญ่ที่ต้องพาประเทศไทยไปถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพจะยังคงทำงานผ่านการสนับสนุนระบบบริการสุขภาพระดับอำเภอให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งการสร้างระบบข้อมูลสุขภาพ เพิ่มองค์ความรู้ การสร้างนวัตกรรมสุขภาพใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น รวมไปถึงนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประชาชนจะได้ประโยชน์มากที่สุด

BIG CHANGE 18

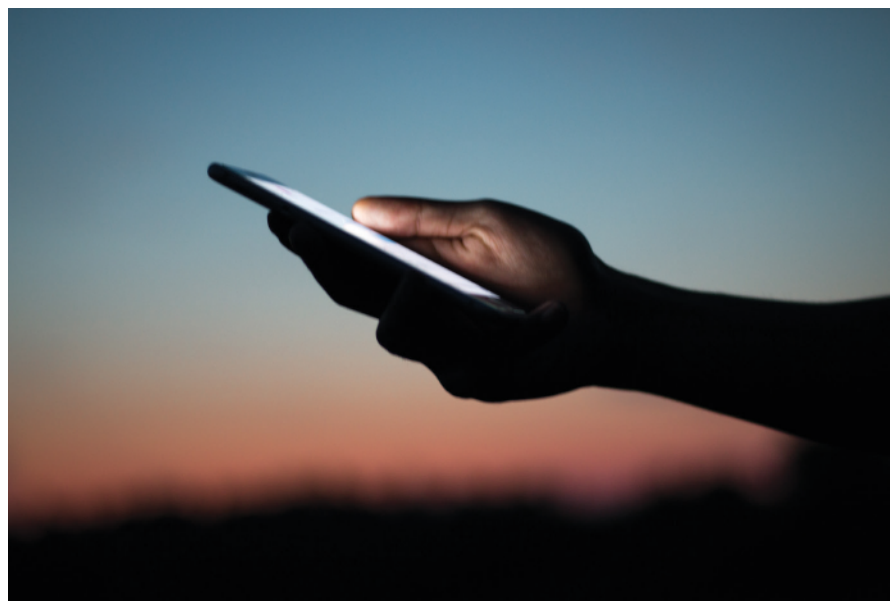
ปลูกพลังปัญญา สร้างจิตสำนึกใหม่สู่สังคม

IMPACT:

การทำงานด้านเพื่อสร้างเสริม ‘สุขภาพทางปัญญา’ ในสังคมไทย เป็นงานสำคัญที่ สสส. และภาคีเครือข่ายให้นำหนักในการทำงานอย่างเข้มข้นเสมอมา มีการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างระบบข้อมูล ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ทัศนคติ และ

ค่านิยมในสังคมเกี่ยวกับงานด้านสุขภาวะทางปัญญา ผ่านกระบวนการ RCN คือการวิจัย (Research) การสื่อสาร (Communication) และการเชื่อมประสาน (Networking) ส่งต่อเนื้อหาที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ รวมทั้งสร้างสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการสร้างพื้นที่เรียนรู้สุขภาวะทางปัญญา สร้างสรรค์กิจกรรมพัฒนาจิตใจ ทั้งการสวดมนต์ทำสมาธิ งานศิลปะ ศึกษารวมชาติ สุขภาพองค์รวม รวมไปถึงกระบวนการจิตอาสา ซึ่ง สสส. ได้เสนอวาทกรรมใหม่ในเรื่องงานอาสาสมัครให้เป็นเรื่อง ‘จิตอาสา’ อีกด้วย

FUTURE FORWARD:
ความท้าทายในอนาคตของงานสร้างสุขภาวะทางปัญญาของ สสส. คือการขยายการตระหนักรู้และความเข้าใจให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทุกส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน อีกทั้งเรื่องของสุขภาวะทางปัญญายังเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในโลกยุคใหม่ ที่จะช่วยสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคม ในโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนเช่นวันนี้

BIG CHANGE 19

สร้างสำนึกที่เท่ากันโลก ด้วยระบบนิเวศสื่อสุขภาวะ

IMPACT:
บทบาทของสื่อยังมีผลกระทบต่อสังคมในทุกยุคทุกสมัย ทั้งในโลกของสื่อเก่าหรือสื่อยุคใหม่ของโลกดิจิทัล ซึ่งบางมิติที่ส่งผลกระทบต่ออาจจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ในปัจจุบันถือเป็นปรากฏการณ์ ‘เทคโนโลยีเปลี่ยนวิถีชีวิต’ (Disruptive Technology) ที่ทุกคนเป็นทั้งผู้เสพและผู้ผลิตสื่อส่งต่อไปในเวลาเดียวกันด้วย ทำให้ ทุก ๆ คนในโลกออนไลน์มีโอกาสพบเจอเนื้อหาที่ทำลายสุขภาพจิตตลอดเวลา ทั้งข่าวปลอมข่าวลวง (Fake News) เนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) เนื้อหาด้านเพศ ลามก อนาจาร สสส. และภาคีเครือข่ายจึงมีความพยายามสร้าง ‘ระบบนิเวศสื่อสุขภาวะ’ (Healthy Media Ecosystem) ทั้งการให้ความรู้ตระหนักรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เสพสื่อ ไปจนถึงการผลักดันนโยบายให้ประชาชนไทยก้าวสู่การเป็น ‘พลเมืองดิจิทัล’ ที่มีความเท่าทันสื่อและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในเวลาเดียวกัน

FUTURE FORWARD:
กลไกสำคัญที่จะช่วยให้คนไทยก้าวสู่การเป็น ‘พลเมืองดิจิทัล’ ได้ คือการปลูกฝังสร้างเสริมทักษะ ‘รอบรู้ด้านสุขภาพ’ เพื่อให้ประชาชนจะได้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน บทบาทของ สสส. จะยังคงร่วมมือทำงานกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความรู้ และพัฒนานโยบายที่จะช่วยให้คนไทยเท่าทันสื่อมากยิ่งขึ้น

BIG CHANGE 20

งานสื่อสารสุขภาพยุคใหม่ เปลี่ยนพฤติกรรมผู้คนในวงกว้าง

IMPACT:
กลไกการตลาดเพื่อสังคม (Social Marketing) คือเครื่องมือสำคัญที่ สสส. ใช้เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพให้กับผู้คนในสังคมไทยมาตลอด 20 ปี ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความรู้ความตระหนักถึงภัยปัญหาของเรื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การบริโภคอาหารที่ไม่สมดุล ความปลอดภัยบนท้องถนน ไปจนถึงการจุดกระแสการออกกำลังกาย ทั้งหมดเหล่านี้ล้วนทำงานผ่านแนวคิด ‘การสื่อสารงานสร้างเสริมสุขภาพ’ ที่มุ่งสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ ให้ผู้คนตระหนักและเริ่มปรับพฤติกรรมของตัวเอง ซึ่งจากบทเรียนการทำงานที่ผ่านมาหัวใจการสื่อสารของ สสส. คือการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน พร้อมกับการทำงานควบคู่ไปกับภาคีเครือข่ายที่ช่วยผลักดันนโยบายและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้เกิดอย่างเป็นรูปธรรม

FUTURE FORWARD:
ความท้าทายเรื่อง ‘การสื่อสาร’ เป็นโจทย์ใหญ่ที่ สสส. ต้องเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้เกิดการสื่อสารและแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ดีและไม่ดี การพัฒนาตัวเองในทุก ๆ วันคือทัศนคติสำคัญที่จะทำให้ สสส. สามารถเพิ่มองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมเพื่อสุขภาพใหม่ ๆ เพื่อผลักดันประเด็นสุขภาพของประเทศไทยต่อไปในอนาคตได้

WHAT'S NEXT IN 10 YEARS

ความท้าทายในทศวรรษถัดไปของงาน สร้างเสริมสุขภาพ

ในทศวรรษถัดไปความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ล้วนทวีความรุนแรงและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ความท้าทายในการสร้างเสริมสุขภาพของคนไทยย่อมมีโจทย์ต่าง ๆ มากมาย ที่รอให้จัดการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มีการทบทวนบทเรียนบนเส้นทางสุขภาพที่เดินมาอย่างยาวนาน และกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้ทิศทางในช่วงเวลา 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2565-2574)

ในขณะที่เดียวกันก็ได้คำนึงถึงความสอดคล้องของบริบททางสุขภาพที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลต่อสถานการณ์ทางสุขภาพในปัจจุบัน ทั้งแนวโน้มของพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรอบด้าน พร้อมกับรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และภาคีเครือข่าย จนออกมาเป็นทิศทางการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพในภาพรวม ที่ได้กำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน และเราต้องก้าวไปให้ถึง ซึ่งจะมีประเด็นใดที่น่าสนใจบ้าง จะพาไปสำรวจความท้าทายในทศวรรษถัดไปกัน

ปัญหาการบริโภคยาสูบ

นุหรี่ทุกรูปแบบยังคงเป็นพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่ยังคงต้องให้ความสำคัญในทศวรรษถัดไป เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับทั้งตัวคนสูบและคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นควันนุหรี่มือหนึ่งที่เกิดปัญหาหาระบบทางเดินหายใจ และทำให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น โรคระบบหัวใจและหลอดเลือด โรคมะเร็ง โรคถุงลมโป่งพอง ซึ่งโรค NCDs เป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตของคนทั่วโลกกว่า 30% และในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีคนไทยเสียชีวิตเพิ่มขึ้นจาก 66% เป็น 76% เฉลี่ย 9,800 คนต่อปี

ความท้าทายที่จะเกิดขึ้นคือการป้องกันผู้บริโภคนยาสูบหน้าใหม่ ลดผลกระทบของผู้คนจากการได้รับควันนุหรี่มือสอง ลดอัตราของผู้บริโภคนยาสูบรายเดิมให้น้อยลง รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพของกลไกการควบคุมยาสูบ ซึ่งจะเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนมากที่สุด

การบริโภคสุราและสิ่งเสพติด

เหล้าและสิ่งเสพติดยังคงเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุ หรือแม้แต่โรค NCDs และปัญหาสุขภาพจิต ส่งผลต่อเนื่องไปถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว หากมองในภาพรวม การปล่อยปัญหานี้ให้เรื้อรังเป็นการทำลายทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ นั่นคือ “ทรัพยากรมนุษย์” ไม่ว่าจะเป็นเรื่องศักยภาพของแรงงานในระบบที่แย่ง ต้นทุนในการรักษาบำบัดที่สูงขึ้น

ความท้าทายในการลดอัตราการใช้จึงเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งหัวใจหลักในการขับเคลื่อนงานอยู่ที่การป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ ร่วมสร้างวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมปลอดเหล้า ส่งเสริมศักยภาพกลไกการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งป้องกันและควบคุมสิ่งเสพติดอื่น ๆ

01

“ตลอดมา สสส. มีต้นทุนการทำงานอยู่ระดับหนึ่งแล้ว ต่อจากนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งทำงานใน 3 ส่วนสำคัญ ส่วนที่ 1 การทบทวนเชิงประเมินยุทธศาสตร์การทำงานที่ผ่านมาเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมบนสภาวะปัจจุบัน ส่วนที่ 2 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งภายในและภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะการสรรหา Young Generation ที่จะเป็นเลือดใหม่มาร่วมสานต่อ ต่อยอดการทำงานอย่างต่อเนื่อง และส่วนที่ 3 คือการมองหาสาเหตุสำคัญใหม่ ๆ ที่มีผลต่อการลดทอนสุขภาพของ คนในแต่ละช่วงวัย เพื่อมุ่งสู่การป้องกันแก้ไขที่เหมาะสมตามบริบทปัจจุบัน”

รุ่งอรุณ ลิ้มพะงัก

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสังคม, สก.ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงหลัก สสส.

02

“การทำงานเพื่อควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพถือเป็นพันธกิจที่สำคัญของ สสส. โดยเฉพาะในประเด็นที่กำลังถกเถียงต่อชีวิตอย่างรุนแรง เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ที่การแพร่ระบาดของโควิด-19 และโรคอุบัติใหม่อื่น ๆ ได้ส่งผลกระทบต่อที่สำคัญ เช่น อาการเจ็บป่วย การถดถอยทางเศรษฐกิจ วิถีชีวิตรูปแบบใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตในครอบครัว การเรียนการทำงาน ฯลฯ ที่สร้างความเครียด ความกังวล ความรู้สึก ‘ไม่โอเค’ กลายเป็นมลพิษทางใจและบั่นทอนพวกเราทุกคน ยุทธศาสตร์สำคัญในการควบคุมปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้คือการสนับสนุนให้เกิดทุนพลังใจทางบวก ที่เน้นให้เกิดการใช้ชีวิตอย่างมีความหวัง มีการมองโลกในแง่ดี มีพลังฮึด ฮึดสู้ รวมทั้งต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะส่งสมพลังเพื่อสร้างให้เกิดปัญญา อารมณ์ดี มีความสุขในการแก้ปัญหาชีวิตในวันที่ ‘ไม่โอเค’ รวมทั้งส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพจิตต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิต”

ชาติวุฒิ วงวล

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ สสส.

03

“ระบบบริการสุขภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคตต้องเผชิญความท้าทายกับสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารที่ถาโถมทั้งจริงเท็จ เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันและบริการสุขภาพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โครงสร้างประชากรที่เป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ สภาวะโลกร้อน และปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางความต้องการบริการและอัตราค่าจ้างของบุคลากรสุขภาพที่ไม่สมดุลกัน ดังนั้น ระบบบริการสุขภาพต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้มุ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพทั้งระดับบุคคล ระดับครอบครัว ตลอดจนชุมชนจริงและชุมชนเสมือน จึงจำเป็นต้องพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพที่หลากหลาย”

พญ.ขจีรัตน์ ปริกเอโก

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ สสส.

04

“หลายปีที่ผ่านมาทีมส่งเสริมสุขภาพองค์กรได้ทุ่มเทกับการสร้างเครือข่ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งเราจะสานต่อจากสิ่งที่ทำ และจะปรับแนวทางให้ตอบโจทย์ใหม่ ตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงในอัตราเร่งอยู่ตลอด เส้นทางการนี้ก็จะปรับการวางแผนทำงานเพื่อตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ 10 ปี ได้แก่ Effectiveness ปรับการวางแผนการทำงาน ทำให้สร้างผลกระทบที่ตอบโจทย์ตรงขึ้น มากขึ้น ไวขึ้น ด้วยทรัพยากรที่น้อยลง Partnership Model Development ขยายเครือข่ายไปในทุกภาคส่วนที่เป็นองค์กรหลัก ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และความยั่งยืน และสุดท้าย Leveraging การวัดผล ขยายผล การต่อยอด และการนำแนวทางทางใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อผลักดันผลลัพธ์ที่จับต้องได้ในด้านความสุขส่วนบุคคล องค์กร และสังคมไทย ในทุกมิติของ Happy 8”

พงษ์ศักดิ์ รงรัตนะ

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาพองค์กร สสส.

05

“ด้วยบทบาทของ ThaiHealth Academy เราถือเป็นน้องใหม่ของ สสส. ที่มีได้ขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเหมือนกับส่วนงานอื่น ๆ ใน สสส. แต่เราทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคคลด้านการสร้างเสริมสุขภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในทศวรรษหน้า ThaiHealth Academy จึงมุ่งมั่นที่จะทำหน้าที่หนุนเสริมภาคีเครือข่ายองค์กรภาคสังคมภาครัฐ และภาคเอกชน พัฒนาศักยภาพของบุคคลด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานของ สสส. หรือบุคคลที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ เปิดพื้นที่เรียนรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ขยายฐานผู้รับประโยชน์ สอดรับกับเทคโนโลยีในอนาคต และพร้อมที่จะก้าวไปพร้อมกัน เพราะเราคือคำตอบของการเรียนรู้ด้านสุขภาพเพื่อทุกคน”

ศ.ดร.อุทัย สิริรักษ์

ผู้อำนวยการสถาบันการเรียนรู้การสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

06

“ความท้าทายต่อสังคมไทยในเวลานี้คือทำอย่างไรให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เราสร้างทางเลือก กระตุ้นให้เข้าใจและตื่นตัว แต่ปัญหาคือในกลุ่มวัยรุ่นหรือกลุ่มคนอายุยังน้อยจะไม่ตระหนักถึงสุขภาพมากนัก เพราะเป็นวัยที่มีพลัง แข็งแรง ชอบความท้าทาย หรือแม้แต่ในกลุ่มคนวัยทำงานก็ตาม ทุกคนไม่ชอบให้ใครมาสั่งหรือบังคับ การดูแลสุขภาพที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นจากความยินดีของบุคคลที่ต้องการปรับเปลี่ยนด้วยตัวเอง ดังนั้นเราจึงต้องค่อย ๆ ให้น้ำหนักให้เขาปรับเปลี่ยนใช้เหตุผล ข้อมูลวิชาการ พฤติกรรมเชิงสังคมสุขภาพแวดล้อมรอบตัว ค่อย ๆ ปรับ ค่อยสร้าง ๆ ‘ไม่มีทางที่วันเดียวจะเปลี่ยนโลกได้’ ฉันทิดก็ฉันทัน แต่หากทุกคนเข้าใจ มีเป้าหมายเดียวกัน ก็ต้องช่วยกันผลักดัน สนับสนุนให้สุขภาพะที่ดีเกิดขึ้น”

ภาสวรรณ สังขสุพรรณ

ผู้อำนวยการศูนย์กิจการสร้างสุข (Sook Enterprise) สสส.

ภาวะขาดและเกินของโภชนาการ

ประเด็นเรื่องอาหารนั้นสะท้อนปัญหาใหญ่ในสังคมได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำ พัฒนาการของแต่ละช่วงวัย และปัญหาสุขภาพอื่น ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาสุขภาพที่เรื้อรัง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาวคือการเพิ่มสัดส่วนการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพอย่างสมดุล โดยสร้างการรับรู้และวัฒนธรรมบริโภคที่ดีให้กับประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างคุณภาพและความปลอดภัยทางอาหาร ซึ่งเป้าหมายสูงสุดคือการทำให้เกิด ‘ความมั่นคงทางอาหาร’ ให้กับคนไทย

สนับสนุนกิจกรรมทางกาย (Physical Activity) ที่เพียงพอ

กลไกสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยและเสียชีวิตก่อนวัยอันควรได้ดีที่สุด อีกทั้งวิธีนี้ยังใช้ต้นทุนต่ำที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการผลักดันกิจกรรมทางกายให้มีการเคลื่อนไหวของร่างกายและเกิดการเผาผลาญพลังงานที่ส่งผลดีต่อสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการและกีฬา (Work-Transport-Recreation) ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องสนับสนุนและส่งเสริมในทศวรรษหน้า

ความท้าทายสำคัญคือการออกแบบกลไกและเครื่องมือในการสนับสนุนและกระตุ้นให้คนมีกิจกรรมทางกายอย่างเพียงพอ เสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีกิจกรรมทางกาย (Active Environment) รวมทั้งพัฒนาระบบและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนให้คนมีกิจกรรมทางกาย (Active System) อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ปัญหาจากอุบัติเหตุทางถนน

อุบัติเหตุเป็นหนึ่งในสาเหตุการตายสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งในประเทศไทย และมักเกิดขึ้นกับประชากรในช่วงอายุระหว่าง 15-49 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจสูงสุด กลายเป็นปัญหาการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรได้ส่งผลต่อไปในวงกว้าง ซึ่งปัญหานี้มีความสัมพันธ์ในหลากหลายมิติ

เป้าหมายการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่ออุบัติเหตุทางถนนมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุของกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์ รวมทั้งการจัดการพื้นที่เสี่ยง เพื่อลดอัตราการตายจากอุบัติเหตุ เป็นภารกิจที่ต้องลงมือกันอย่างจริงจัง และอาศัยการร่วมมือของภาคีเครือข่ายการทำงานทุกภาคส่วน

สุขภาพจิต (Mental Health)

เป็นปัญหาสุขภาพสำคัญของผู้คนในยุคนี้ เนื่องจากสภาพสังคมมีความซับซ้อนและมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรุนแรง ที่สำคัญคือสุขภาพจิตและสุขภาพร่างกายมีความเชื่อมโยงกันอย่างมีนัยสำคัญ การผลักดันนโยบายสุขภาพจิตควบคู่กับการสร้างเสริมสุขภาพในด้านอื่น ๆ จึงเป็นความท้าทายในอนาคตที่ต้องให้น้ำหนักในการจัดการเป็นอย่างมาก

เป้าหมายสำคัญในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในอนาคตคือการทำงานเพื่อเพิ่มสัดส่วนผู้มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ในประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาสุขภาพจิตในกลุ่มพื้นที่เสี่ยงผ่านกลไกและเครื่องมือที่เหมาะสม

ปัญหามลพิษทางอากาศ

ส่งผลสำคัญต่อสุขภาพของมนุษย์ แม้แต่การหายใจเพื่อสูดอากาศเข้าไป ก็ล้วนมีผลต่อสุขภาพในร่างกายเราทั้งสิ้น ในปัจจุบัน ประเด็นมลพิษทางอากาศเป็นปัจจัยเสี่ยง 1 ใน 5 ร่วมกับพฤติกรรมการกิน การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ และการไม่ออกกำลังกาย ที่ส่งผลต่อสุขภาพของผู้คนมากที่สุด เป็นโจทย์ใหญ่ในอนาคตที่ สสส. ต้องมีการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็ว ฝุ่นควันจากการคมนาคม การเผาของภาคการเกษตรในที่โล่ง และไฟไหม้ป่า

การลดผลกระทบสุขภาพและความเสี่ยงจากมลพิษทางอากาศ จึงต้องมีการทำงานอย่างบูรณาการกับหลายภาคส่วน ในหลายมิติ ทั้งการลดปัญหามลพิษในพื้นที่เสี่ยง รวมทั้งการสร้างพฤติกรรมเพื่อลดมลพิษจากสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปัญหาทางสุขภาพทั้ง 7 ประเด็นข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบุรี สุราและสิ่งเสพติด กิจกรรมทางกาย อุบัติเหตุทางถนน การขาดและเกินทางโภชนาการ ไปจนถึงเรื่องสุขภาพจิต และสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ยังคงเป็นประเด็นท้าทายต่อการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพในทศวรรษถัดไปของ สสส. ซึ่งอาศัยการร่วมมือกับเหล่าภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาวิธีการทำงาน ขยายผลการดำเนินงาน และต่อยอดการทำงานโดยการสร้างสรรคนวัตกรรมเพื่อยกระดับการสร้างเสริมสุขภาพในอนาคต

แต่แน่นอนว่าประเด็นปัญหาสุขภาพอุบัติใหม่ก็เป็นสิ่งที่เราอาจมองข้ามไปได้ สสส. จะยังคงทำหน้าที่ติดตามปัจจัยเสี่ยง ไม่ว่าจะเป็นพลวัตทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ฯลฯ อยู่ตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมรับมือต่อสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อรองรับต่อปัญหาสุขภาพของคนไทยในอนาคตได้อย่างทันก่วง

“เรื่องสุขภาพไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวพันกับสภาพแวดล้อมทั้งระบบ เราต้องเผชิญกับความท้าทายที่เกิดจากสภาวะของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เรื่องสุขภาพจึงเป็นเรื่องที่ยากกว่าเดิม สิ่งที่เราต้องทำคือเน้นการพัฒนากระบวนการสร้างเสริมสุขภาพให้เกิดขึ้นในสังคมไทย และทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างระบบนั้นขึ้นมา”

สรางครัตน์ สร้อยสนธิ
ผู้อำนวยการฝ่ายอำนวยการ สสส.

“ในขณะที่ยุคดิจิทัลครองเมือง ซึ่งความพิเศษของเทคโนโลยีดิจิทัลคือสามารถเปลี่ยนสิ่งเดิม ๆ ‘ให้ทันสมัยและทรงพลังได้มากขึ้น’ ดังนั้น ความท้าทายของ สสส. คือทำอย่างไรจึงจะสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาผสมผสานกับงานสร้างเสริมสุขภาพเพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ กลายเป็นงานสร้างเสริมสุขภาพที่ทันสมัย ทรงพลัง และทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม”

วิภาดา วงศ์เจริญวิทยา
ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน สสส.

“เราทำงานที่ท้าทายตลอดเวลา สิ่งที่มีผลโดยตรงต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความเป็นอยู่ สุขอนามัย เศรษฐกิจครัวเรือน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภัยพิบัติ ฝุ่นพิษ PM2.5 โรคระบาดใหญ่ ไปจนถึงความรุนแรงในการแย่งชิงอำนาจทางการเมือง สสส. ต้องเป็นผู้นำการร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อรับมือกับ ‘ผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ’ และแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดอย่างแท้จริง เพื่อความยั่งยืน”

รัญญรร ยงศรีพิพัฒน์
ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน สสส.

“ปัจจัยที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลา 10 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงมากมาย ในหลายประเทศเริ่มโครงการ Smart Health ที่นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการดูแลสุขภาพที่ชาญฉลาด สสส. ในฐานะองค์กรสร้างเสริมสุขภาพของประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน เราจะส่งเสริม ปรับใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป”

สุหทัย จิระนันท์พิศ
ผู้อำนวยการฝ่ายติดตามและประเมินผล สสส.

“ความท้าทายของ สสส. คือการสร้าง ความแตกต่างและการวางบทบาทในการทำงานร่วมกัน เพื่อส่งต่อคุณค่าต่อประชาชน ซึ่งที่ผ่านมา 20 ปี สสส. มีองค์ความรู้ต่าง ๆ มากมาย ที่ได้มาจากการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย และเราสามารถจัดกลุ่มองค์ความรู้เหล่านี้ให้เหมาะสมต่อผู้รับบริการต่าง ๆ ได้ โดยเชื่อมโยงข้อมูลกับองค์กรในแวดวงสุขภาพ เพื่อส่งต่อองค์ความรู้ที่ สสส. มี ให้ไปสู่กลุ่มผู้รับบริการต่าง ๆ ได้”

รัศมี วงษ์สมาน
ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สสส.

“ทุก ๆ วันของการทำงานสร้างเสริมสุขภาพไม่มีอะไรตายตัว สิ่งที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งจากธรรมชาติอย่างโรคอุบัติใหม่ พฤติกรรมมนุษย์ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม แต่คน สสส. พร้อมรับมือกับทุกความท้าทาย เพราะเราเชื่อมั่นว่าองค์กรเล็ก ๆ อย่าง สสส. ที่จับมือกับภาคีเครือข่ายทั่วประเทศ จะสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเหมือนที่เคยทำมาตลอด 20 ปี และจะ ‘ทำ’ ต่อไปไม่ว่าจะอีกกี่ปี”

กาญจนา บงกขรัตน์
ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กร สสส.

“ในมุมมองของคนทำงานด้านสร้างเสริมสุขภาพ เราต้องการงานเชิงรุก มองไปข้างหน้า มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสถานการณ์ หมั่นพัฒนาทักษะความสามารถของตนเอง สม่ำเสมอ เต็มไฟ เต็มพลังของการมีจิตสาธารณะ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีใจเปิดกว้างช่วยเหลือสังคม ที่สำคัญต้องกลับมาดูแลกายและใจของตนเอง คนของ สสส. ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดการปัญหาสุขภาพได้”

ศิรินภา สกปรวณา
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานบุคคล สสส.

arara

